

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Dobrovičova č. 12, 812 66 BRATISLAVA

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

***Plán eradikácie klasického moru ošípáných v diviačej populácii
na Slovensku v roku 2011***

Predložil:

Prof. MVDr. Jozef Bireš DrSc.

Hlavný veterinárny lekár SR

Schválil:

Ing. Zsolt Simon

**Minister pôdohospodárstva
a rozvoja vidieka SR**

Bratislava, december 2010

Plán eradikácie klasického moru oštipaných v diviačej populácii na Slovensku.

1. Zákonné právomoci.
2. Finančné zabezpečenie.
3. Výsledky epizootologického šetrenia.
4. Vymedzenie infikovanej oblasti.
5. Opatrenia prijaté na zabránenie šírenia choroby.
6. Požiadavky na zabránenie šírenia choroby poľovníkmi.
7. Spôsob vykonania epizootologického vyšetrenia u diviačej zveri.
8. Program dohľadu a preventívnych opatrení prijatých v chovoch umiestnených v infikovanej oblasti.
9. Úlohy orgánov štátnej správy a Slovenskej poľovníckej komory pri eradikácii KMO v diviačej populácii.
10. Spôsob informovania poľovníkov o prijatých opatreniach.
11. Program núdzovej vakcinácie pre orálnu imunizáciu diviakov na Slovensku .
12. Vyhodnocovanie plnenia plánu odbornou skupinou.
13. Prílohy

1. Zákonné právomoci.

1.1. Právny rámec pre kontrolu KMO je obsiahnutý v týchto dokumentoch

- zákon č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z.z.“)
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 276/2003 Z. z. o opatreniach na tlmenie klasického moru ošipaných
- zákon č.274/2009 o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

2. Finančné zabezpečenie.

2.1. Finančné zabezpečenie plánu eradikácie KMO v diviačej populácii je zabezpečené z rozpočtu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR.

- vyplácanie zastrelného za účelom zníženia denzity diviačej zveri prostredníctvom regionálnych veterinárnych a potravinových správ a následným predložením na refakturáciu na Štátnu veterinárnu a potravinovú správu Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“)
- vyplácanie náhrady za ulovené virologicky pozitívne a nájdené uhynuté diviaky prostredníctvom regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej len „RVPS“) a následným predložením na refakturáciu na ŠVPS SR
- laboratórna diagnostika prostredníctvom ŠVPS SR
- program núdzovej vakcinácie prostredníctvom ŠVPS SR .

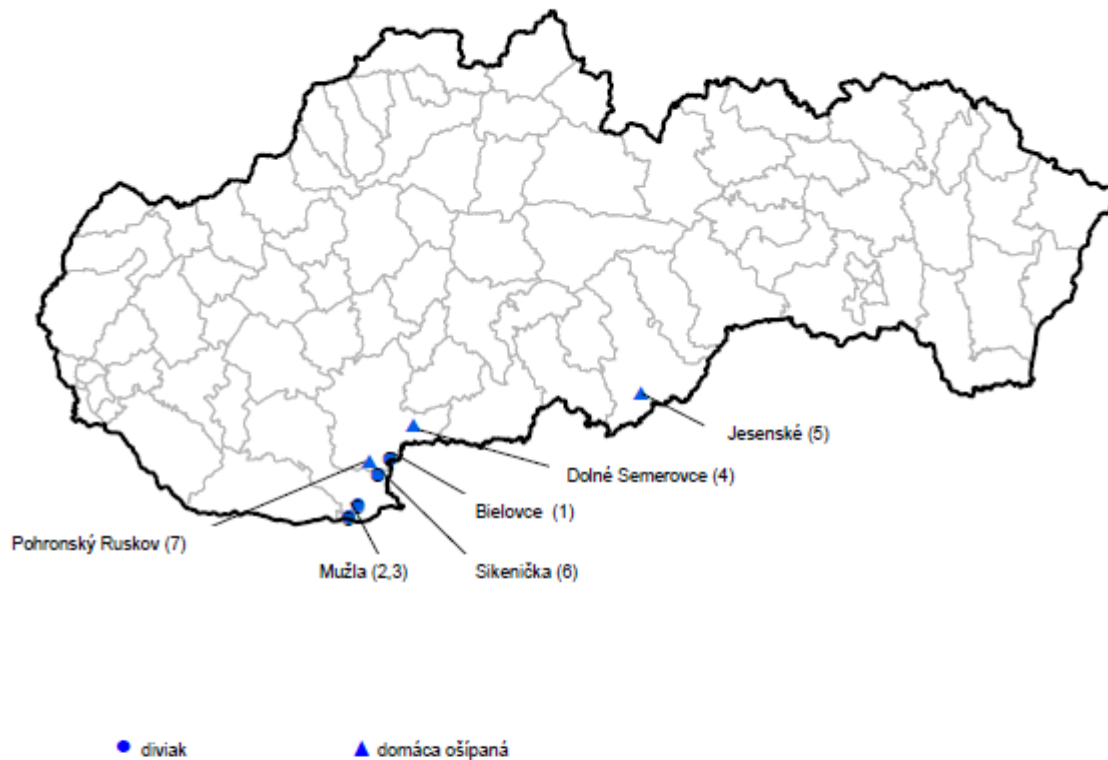
3. Výsledky epizootologického šetrenia.

3.1. Prehľad virologicky a sérologicky pozitívnych nálezov v SR.

Pri príprave metodiky na vykonanie orálnej vakcinácie proti KMO sa berie do úvahy vývoj nákazovej situácie a výsledky monitoringu predchádzajúcej kampane.

Posledný virologicky potvrdený prípad KMO u diviakov v Slovenskej Republike bol potvrdený v máji 2008 v okrese Nové Zámky.

**Výskyt KMO u diviakov a domácich ošípaných na Slovensku
za január – november 2008**

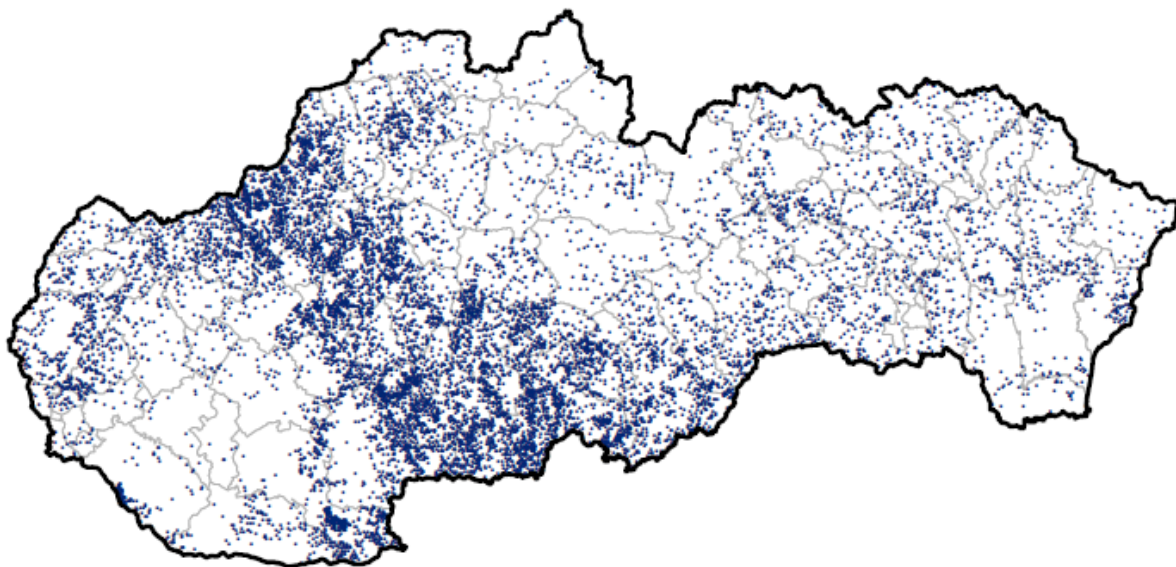

Č.	okres	katastrálne územie	dátum	veková kategória	pohlavie	pozorovanie počas lovu
1	Levice	Bielovce	9.2.2008	prasa	samica	uhynutý, nájdený
2	Nové Zámky	Mužla	31.3.2008	prasa		uhynutý, nájdený
3	Nové Zámky	Mužla	31.3.2008	prasa	samec	uložený bez zmien správania
4	Levice	Dolné Semerovce	9.4.2008	domáca ošípaná		
5	Rimavská Sobota	Jesenské	12.4.2008	domáca ošípaná		
6	Nové Zámky	Sikenička	14.5.2008	lanštiak	samec	uložený bez zmien správania
7	Levice	Pohronský Ruskov	12.7.2008	domáca ošípaná		

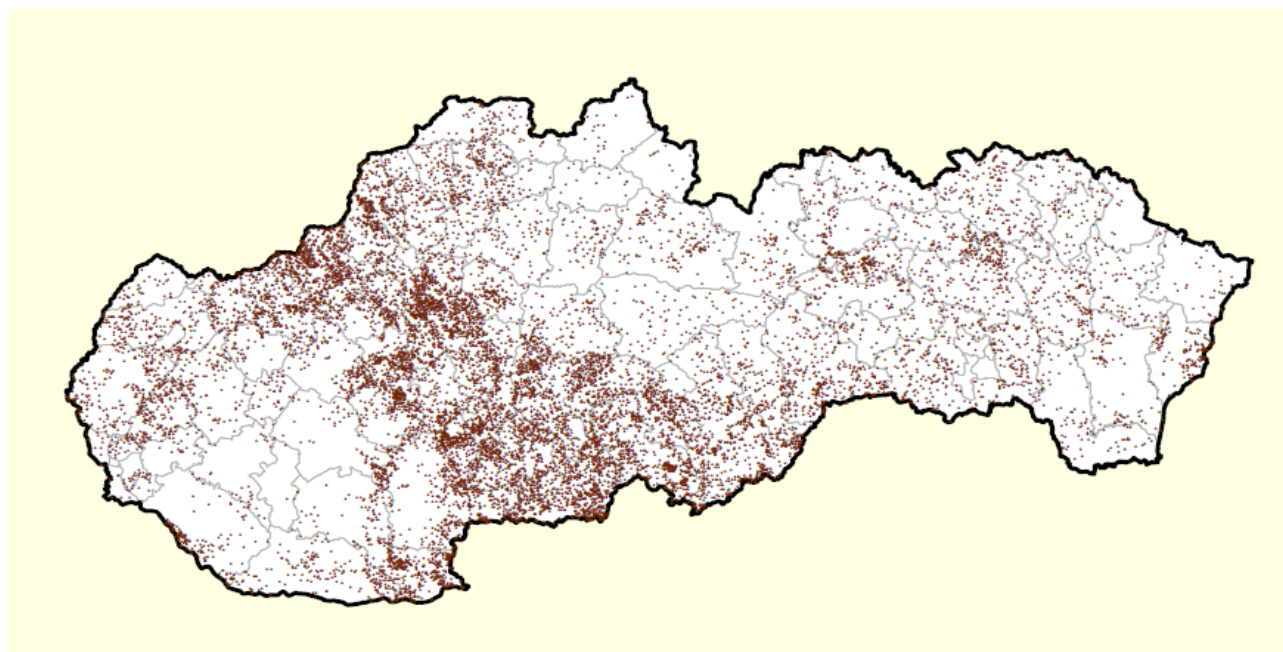
V roku 2009 a 2010 nebol potvrdený virologicky pozitívny prípad výskytu KMO u diviakov a domácich ošípaných na Slovensku.

**Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu vírusu KMO a protilátok
KMO na Slovensku za január – október 2010**

vzorky na detekciu vírusu

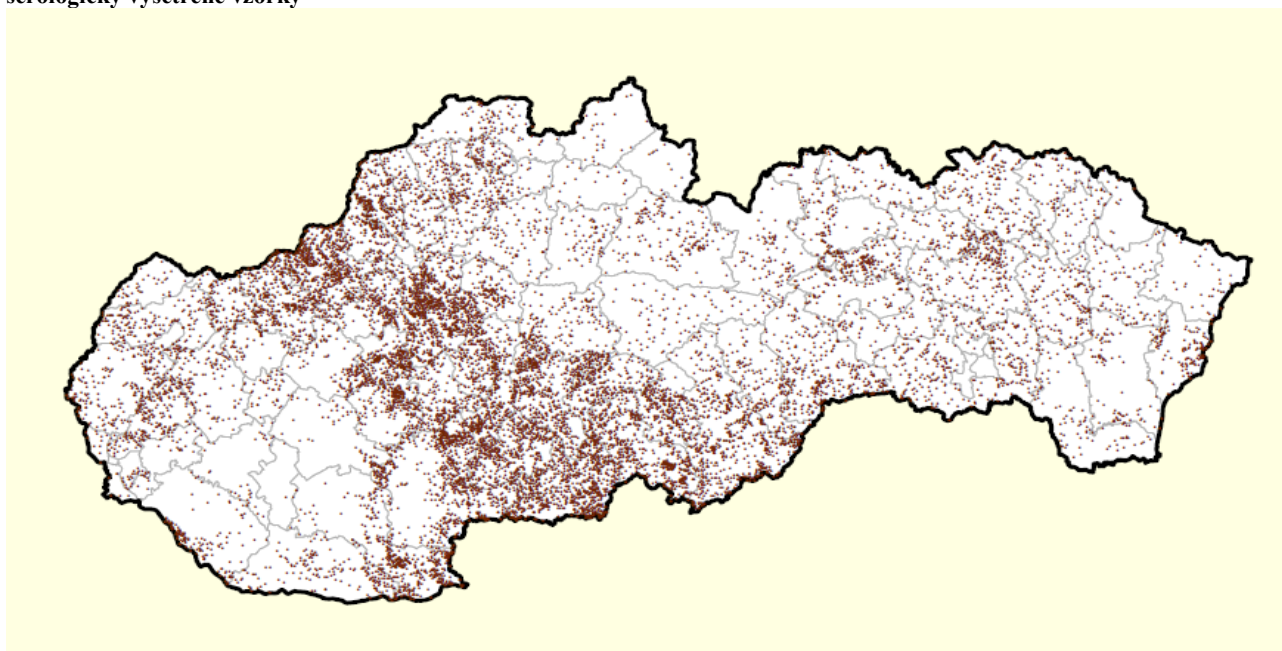

sérologické vzorky

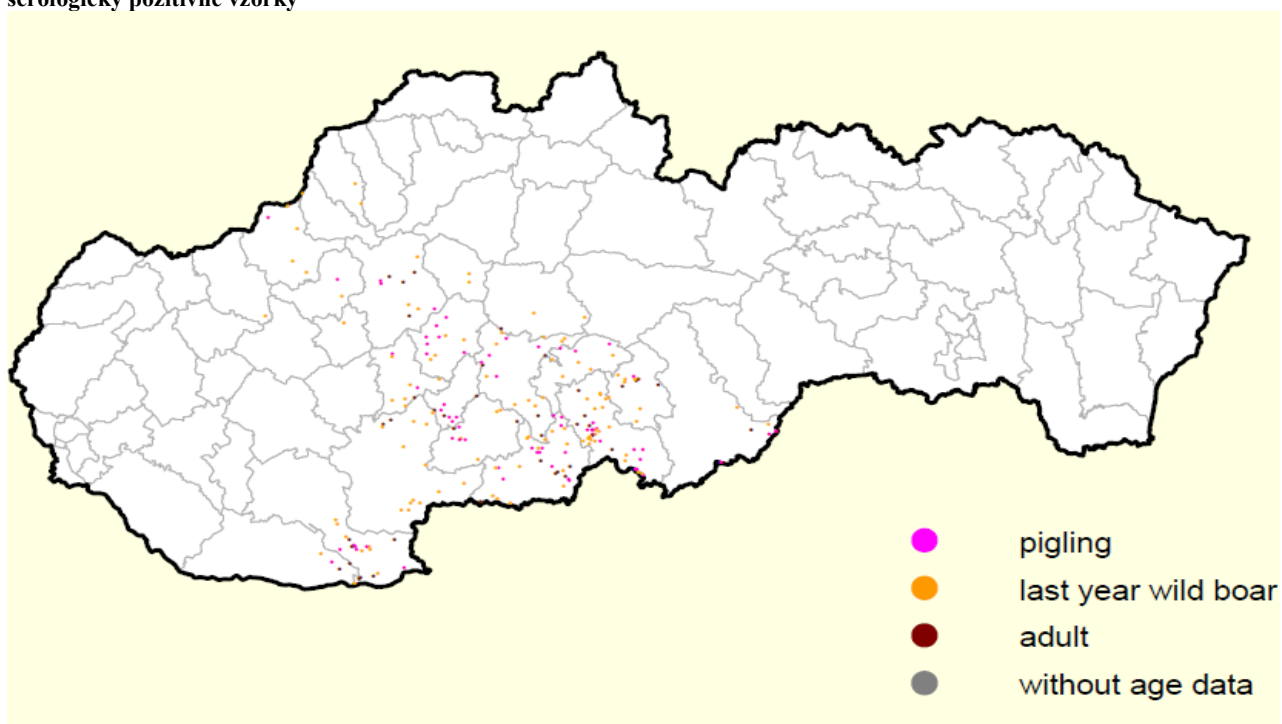

Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu protilátok proti vírusu KMO na Slovensku za január – október 2009

sérologicky vyšetrené vzorky

sérologicky pozitívne vzorky

Monitoring KMO u diviakov v Slovenskej Republike za mesiace január – október 2010

KMO január-október 2010		detekcia protilátok			detekcia vírusu		
Kód	okres	negatívne	pozitívne	spolu vyš.	negatívne	pozitívne	spolu vyš.
B1	Bratislava I	0	0	0	0	0	0
B2	Bratislava II	14	0	14	14	0	14
B3	Bratislava III	33	0	33	36	0	36
B4	Bratislava IV	16	0	16	17	0	17
B5	Bratislava V	11	0	11	11	0	11
MA	Malacky	285	0	285	302	0	302
PK	Pezinok	165	0	165	170	0	170
SC	Senec	25	0	25	27	0	27
TT	Trnava	79	0	79	83	0	83
DS	Dunajská Streda	146	1	147	148	0	148
GA	Galanta	33	0	33	34	0	34
HC	Hlohovec	47	0	47	49	0	49
PN	Piešťany	42	0	42	43	0	43
SE	Senica	183	0	183	197	0	197
SI	Skalica	48	0	48	54	0	54
TN	Trenčín	773	15	788	790	0	790
BN	Bánovce nad Bebravou	421	9	430	432	0	432
IL	Ilava	228	4	232	233	0	233
MY	Myjava	153	0	153	158	0	158
NM	Nové Mesto nad Váhom	364	2	366	383	0	383
PE	Partizánske	262	8	270	271	0	271
PB	Považská Bystrica	78	0	78	79	0	79
PD	Prievidza	823	19	842	844	0	844
PU	Púchov	266	1	267	271	0	271
NR	Nitra	82	0	82	92	0	92
KN	Komárno	196	9	205	207	0	207
LV	Levice	1206	76	1282	1322	0	1322
NZ	Nové Zámky	705	46	751	772	0	772
SA	Šaľa	8	0	8	8	0	8
TO	Topoľčany	98	0	98	133	0	133
ZM	Zlaté Moravce	331	2	333	374	0	374
ZA	Žilina	239	0	239	246	0	246
BY	Bytča	71	0	71	80	0	80
CA	Čadca	45	0	45	46	0	46
DK	Dolný Kubín	22	0	22	23	0	23
KM	Kysucké Nové Mesto	52	0	52	56	0	56
LM	Liptovský Mikuláš	124	0	124	135	0	135
MT	Martin	88	0	88	91	0	91

NO	Námestovo	19	0	19	19	0	19
RK	Ružomberok	33	0	33	42	0	42
TR	Turčianske Teplice	58	1	59	67	0	67
TS	Tvrdošín	4	0	4	4	0	4
BB	Banská Bystrica	195	3	198	205	0	205
BS	Banská Štiavnica	261	6	267	274	0	274
BR	Brezno	82	1	83	92	0	92
DT	Detva	242	16	258	268	0	268
KA	Krupina	673	38	711	728	0	728
LC	Lučenec	791	94	885	896	0	896
PT	Poltár	369	45	414	417	0	417
RA	Revúca	178	0	178	183	0	183
RS	Rimavská Sobota	1105	35	1140	1197	0	1197
VK	Veľký Krtíš	1113	118	1231	1256	0	1256
ZV	Zvolen	811	66	877	905	0	905
ZC	Žarnovica	293	12	305	317	0	317
ZH	Žiar nad Hronom	272	18	290	298	0	298
PO	Prešov	206	0	206	216	0	216
BJ	Bardejov	174	0	174	181	0	181
HE	Humenné	99	0	99	111	0	111
KK	Kežmarok	100	0	100	102	0	102
LE	Levoča	140	0	140	144	0	144
ML	Medzilaborce	27	0	27	29	0	29
PP	Poprad	69	0	69	69	0	69
SB	Sabinov	56	0	56	57	0	57
SV	Snina	41	0	41	42	0	42
SL	Stará Ľubovňa	62	0	62	65	0	65
SP	Stropkov	44	0	44	45	0	45
SK	Svidník	82	0	82	84	0	84
VT	Vranov nad Topľou	153	0	153	155	0	155
K1	Košice I	6	0	6	13	0	13
K2	Košice II	2	0	2	3	0	3
K3	Košice III	0	0	0	0	0	0
K4	Košice IV	0	0	0	0	0	0
KS	Košice okolie	284	0	284	319	0	319
GL	Gelnica	98	0	98	99	0	99
MI	Michalovce	101	0	101	101	0	101
RV	Rožňava	241	0	241	252	0	252
SO	Sobrance	122	0	122	126	0	126
SN	Spišská Nová Ves	76	0	76	81	0	81
TV	Trebišov	73	0	73	73	0	73
	Celkom	16517	645	17162	17766	0	17766

Úlovky diviačej zveri na Slovensku v roku 2009 podľa okresov

OKRES	Celková výmera (ha)	LPF (ha)	JKS k 31.3.09	Úbytok				Zazve- rovanie	Denzita ks / ha
				Odstrel	Odchyt	Úhyn	SPOLU		
BRATISLAVA II	4150	1106	23	37	0	0	37	0	0,02079
BRATISLAVA III	5403	3367	74	70	0	1	71	0	0,02197
BRATISLAVA IV	5639	2590	52	35	0	1	36	0	0,02007
BRATISLAVA V	6038	724	22	27	0	1	28	0	0,03038
MALACKY	88916	51334	844	1043	0	46	1089	0	0,01644
PEZINOK	34093	15866	264	459	0	6	465	0	0,01663
SENEC	29633	1341	28	46	0	3	49	0	0,02088
Bratislavský kraj	173872	76328	1307	1717	0	58	1775	0	0,01712
DUNAJSKÁ STREDA	88864	6489	184	232	0	17	249	0	0,02835
GALANTA	55015	2486	0	25	0	0	25	0	0
HLOHOVEC	22607	3381	102	102	2	2	106	0	0,03016
PIEŠŤANY	34153	9577	211	209	0	2	211	0	0,02203
SENICA	59446	19372	597	690	0	7	697	0	0,03081
SKALICA	34432	10092	199	266	0	8	274	0	0,01971
TRNAVA	67746	14732	274	316	2	12	330	0	0,01859
Trnavský kraj	362263	66129	1567	1840	4	48	1892	0	0,02369
BÁNOVCE NAD BEBRAVOU	43391	24959	417	578	20	2	600	0	0,01670
ILAVA	33149	18696	449	410	0	10	420	0	0,02401
MYJAVA	27740	9812	257	329	0	1	330	0	0,02619
NOVÉ MESTO NAD VÁHOM	48729	20376	720	842	0	31	873	20	0,03533
PARTIZÁNSKE	22496	9042	323	389	0	9	398	0	0,03572
POVAŽSKÁ BYSTRICA	42391	27896	304	333	0	4	337	0	0,01089
PRIEVIDZA	87054	53392	1038	1159	0	18	1177	0	0,01944
PÚCHOV	37378	21057	339	634	0	11	645	0	0,01609
TRENČÍN	59352	31263	723	1011	0	11	1022	0	0,02312
Trenčiansky kraj	401680	216493	4570	5685	20	97	5802	20	0,02110
KOMÁRNO	99114	7375	300	311	0	25	336	0	0,04067
LEVICE	138480	26304	1567	1318	63	8	1389	56	0,05957
NITRA	72399	7153	179	213	0	16	229	0	0,02502
NOVÉ ZÁMKY	119328	11781	659	807	0	5	812	0	0,05593
ŠALA	31553	1130	0	6	0	0	6	0	0
TOPOLČANY	50882	16716	396	519	0	0	519	0	0,02369
ZLATÉ MORAVCE	52776	28068	386	649	0	6	655	0	0,01375
Nitriansky kraj	564532	98527	3487	3823	63	60	3946	56	0,03539
BYTČA	27315	18053	315	381	0	5	386	0	0,01744
ČADCA	73089	46916	265	263	0	8	271	1	0,00564
DOLNÝ KUBÍN	49423	22572	205	95	0	4	99	0	0,00908
KYSUCKÉ NOVÉ MESTO	15700	8629	136	195	0	3	198	3	0,01576
LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ	132076	83856	468	411	0	4	415	0	0,00558

MARTIN	70099	44601	433	276	0	5	281	0	0,00970
NÁMESTOVO	56534	29372	175	80	0	6	86	0	0,00595
RUŽOMBEROK	69154	48974	288	100	0	2	102	0	0,00588
TURČIANSKE TEPLICE	38296	23064	360	271	0	6	277	0	0,01560
TVRDOŠÍN	46680	21731	94	54	0	1	55	0	0,00432
ŽILINA	75043	44855	637	688	0	15	703	0	0,01420
Žilinský kraj	653409	392623	3376	2814	0	59	2873	4	0,00859
BANSKÁ BYSTRICA	67451	42161	375	422	0	18	440	0	0,00889
BANSKÁ ŠTIAVNICA	26196	16112	356	282	0	0	282	0	0,02209
BREZNO	121569	90212	493	254	0	20	274	0	0,00546
DETVA	50505	29652	383	370	18	8	396	0	0,01291
KRUPINA	51794	18371	628	714	0	2	716	0	0,03418
LUČENEC	69852	31441	715	890	0	4	894	0	0,02274
POLTÁR	49964	25950	376	396	0	2	398	0	0,01448
REVÚCA	63351	39705	692	666	0	1	667	5	0,01742
RIMAVSKÁ SOBOTA	129461	49624	1187	1289	0	5	1294	0	0,02392
VEĽKÝ KRTÍŠ	75093	25153	992	1245	5	3	1253	0	0,03943
ZVOLEN	65628	30186	795	820	36	29	885	36	0,02633
ŽARNOVICA	36410	25224	356	320	0	2	322	0	0,01411
ŽIAR NAD HRONOM	49443	25017	436	343	0	10	353	0	0,01742
Banskobystrický kraj	856717	448808	7784	8011	59	104	8174	41	0,01734
BARDEJOV	91389	39777	966	698	6	19	723	0	0,02428
HUMENNÉ	70973	42909	486	256	2	4	262	0	0,01132
KEŽMAROK	76901	49173	326	286	0	1	287	0	0,00663
LEVOČA	33524	12447	269	312	3	9	324	0	0,02161
MEDZILABORCE	40461	22131	243	67	0	8	75	0	0,01098
POPRAD	95301	59918	320	175	0	16	191	0	0,00534
PREŠOV	86144	32538	542	747	0	8	755	0	0,01665
SABINOV	40968	16854	206	210	0	1	211	0	0,01222
SNINA	79335	51329	512	141	1	0	142	0	0,00997
STARÁ ĽUBOVŇA	58440	26298	296	199	0	7	206	0	0,01125
STROPKOV	34551	16387	313	170	0	0	170	0	0,01910
SVIDNÍK	56052	27244	548	321	0	5	326	0	0,02011
VRANOV NAD TOPL'OU	69477	29863	662	448	0	17	465	0	0,02216
Prešovský kraj	833516	426868	5689	4030	12	95	4137	0	0,01332
GELNICA	54213	42673	251	117	1	4	122	0	0,00588
KOŠICE II	8464	5451	42	33	0	4	37	0	0,00770
KOŠICE-OKOLIE	153055	69372	927	923	0	28	951	0	0,01336
MICHALOVCE	80571	7264	388	206	0	4	210	0	0,05341
ROŽŇAVA	107749	71053	907	757	39	27	823	33	0,01276
SOBRANCE	51077	21321	595	265	25	6	296	25	0,02790
SPIŠSKÁ NOVÁ VES	53333	35089	258	172	0	8	180	0	0,00735
TREBIŠOV	93566	13873	504	233	0	22	255	0	0,03633
Košický kraj	602028	266096	3872	2706	65	103	2874	58	0,01455
Spolu	4448017	1991872	31652	30626	223	624	31473	179	0,01589

4. Vymedzenie infikovanej oblasti.

zoznam okresov - rozhodnutie Komisie 2008/855/ES z 3. novembra 2008 o opatreniach na kontrolu zdravia zvierat v súvislosti s klasickým morom ošípaných v určitých členských štátoch

Okresy tvoriace infikovanú oblasť:

- Žiar nad Hronom, Žarnovica, Banská Štiavnica
- Zvolen, Detva, Krupina
- Lučenec, Poltár
- Veľký Krtíš
- Levice
- Nové Zámky
- Komárno
- Rimavská Sobota

Infikovanú oblasť pri novom výskyte KMO u diviaka mimo doposiaľ vymedzenej infikovanej oblasti vymedzí odborná skupina zložená z veterinárnych lekárov, zástupcov poľovníkov a obvodného lesného úradu bezodkladne pri potvrdení prípadu KMO u diviakov na základe

1. výsledkov epizootologického šetrenia a geografickej distribúcie choroby,
2. denzity diviačej zveri v oblasti,
3. existencie prírodných alebo umelých prekážok presunov diviakov.

RVPS po vymedzení infikovanej oblasti zašlú na Krajské veterinárne a potravinové správy (ďalej len „KVPS“) a ŠVPS SR mapku s vymedzenými oblasťami a čísla katastrov začlenených do týchto oblastí.

Zmenu infikovanej oblasti ŠVPS SR okamžite hlási EK a členským štátom EÚ.

5. Opatrenia prijaté na zabránenie šírenia choroby.

A/ PRE VŠETKÝCH UŽÍVATEĽOV POĽOVNÝCH REVÍROV

1. RVPS po prerokovaní s príslušnými orgánmi štátnej správy na úseku poľovníctva nariadia podľa § 8 ods. 3 písm. e) a § 17 ods. 3 zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti opatrenia na zabezpečenie kontroly a zabránenie šírenia klasického moru ošípaných v populácii diviačej zveri, ktoré zašlú všetkým užívateľom poľovných revírov. Užívatelia poľovných revírov vykonajú:
 - a) celoročný lov diviačej zveri v infikovanej oblasti za účelom monitoringu KMO a **zníženia denzity na základe Výnimky MP SR z času lovu dospelaj diviačej zveri (diviak, diviačica)**, podľa § 56 ods.3 zákona 274/2009 o poľovníctve a o zmene a doplnení neskorších zákonov.
 - b) sanáciu uhynutej diviačej zveri,

- c) opatrenia na odber a predkladanie vzoriek na vyšetrovanie ulovenej a nájdenej uhynutej diviačej zveri.

Monitoring sa vykoná:

- v infikovanej a rizikovej oblasti u všetkej ulovenej a uhynutej diviačej zveri,
- v neinfikovanej oblasti u všetkej ulovenej a uhynutej diviačej zveri v dobe od 1. februára až 15. júla a po tomto období rozsah monitoringu určí RVPS na základe plnenia monitoringu v dobe február až júl, najmenej však u 20% z ulovených diviakov.

2. O každom ulovenom a uhynutom diviakovi a o rozdelení diviny vedie užívateľ poľovného revíru dôslednú evidenciu.

3. Opatrenia na zamedzenie migrácie diviačej zveri

- a) v čase núdze, hlavne v zimnom období zabezpečiť prikrmovanie zveri na jej stanovištiach.

B/ PRE UŽÍVATEĽOV POĽOVNÝCH REVÍROV V INFIKOVANEJ A RIZIKOVEJ OBLASTI

1. Organizácia lovu diviačej zveri:

- a) lov organizovať tak, aby sa zamedzilo rozptylu čried diviačej zveri do ďalších oblastí, využívať lov diviačej zveri na vnadiskách v zmysle vyhlášky MP SR č. 344/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve,
- b) ulovené diviaky prepravovať spôsobom zamedzujúcim šíreniu nákazy na určené miesta, kde je možnosť diviaky vyvrhnúť, odobrať vzorky na vyšetrenie, vývrh prostredníctvom kafilerického podniku neškodne odstrániť (v letnom období zakopať do hĺbky 1 m), miesto dezinfikovať, prepravu diviakov zabezpečiť prostriedkom ľahko čistiteľným a dezinfikovateľným,
- c) je zakázané skladovanie diviačej zveri v chladiacich boxoch určených pre zverinu na obchod s členskými krajinami,
- d) užívatelia poľovných revírov mesačne oznamujú obvodnému lesnému úradu počty ulovených a uhynutých diviakov,
- e) regionálny veterinárny lekár opatreniami po dohode s príslušným **obvodným lesným úradom určí rovnomerne v čase február až júl** minimálny počet ulovených diviakov jednotlivým užívateľom poľovných revírov podľa denzity diviačej populácie, minimálne 20% zo skutočného lovu v predchádzajúcom roku.
- f) **Obvodné lesné úrady** stanovujú plán chovu a lovu diviačej zveri tak, aby na konci poľovníckej sezóny boli dosiahnuté normované kmeňové stavy (ďalej len „NKS“) a denzita nepresiahla 0,7 diviaka/km². **Obvodné lesné úrady** podrobne upravujú podmienky lovu a oznamovaciu povinnosť pre užívateľov poľovných revírov podľa situácie v rámci svojej pôsobnosti.

2. Užívatelia poľovných revírov sú povinní vykonávať:

- a) opatrenia na zníženie denzity diviačej zveri lovom diviakov, vrátane prekročenia plánu chovu a lovu diviačej zveri ,
- opatrenia, aby sa odstrel diviačej zveri v mieste výskytu virologicky pozitívnych diviakov (katastrálne územie) vykonával iba postriežkou alebo posiedkou, s využitím lovu na

- b) vnadisku počas celého roku; ***spoločné poľovačky na diviaky sú v tomto katastrálnom území počas 6 mesiacov od posledného výskytu zakázané,***
- c) opatrenia na bezpečné uskladnenie diviačej zveri do doby oznámenia výsledku vyšetrenia, v chladiacom boxe alebo na inom mieste registrovanom RVPS (mimo priameho alebo nepriameho kontaktu s chovmi ošípaných).

Uskladnenie a manipulácia s uloveným diviakom v koži pred umiestnením v chladiacom boxe

- vychladnutého uloveného diviaka (v zime približne 2 hodiny, v lete 6 hodín) umiestniť do nepriepustného igelitového vreca;
 - diviaka označiť visačkou s údajmi (miesto a dátum ulovenia, meno strelca, číslo značky) a umiestniť vo visiacej polohe v chladiacom boxe do výsledku vyšetrenia, takto ošetrovaný diviak môže byť skladovaný v chladiacom boxe s inou ulovenou zverinou okrem zveriny určenej na obchod s členskými krajinami;
- d) zabezpečenie prehliadky (vykoná sa pod dozorom úradného veterinárneho lekára) a odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie **všetkej** ulovenej a nájdenej uhynutej diviačej zveri na KMO (virologicky a sérologicky). Na základe výsledku vyšetrenia úradný veterinárny lekár rozhodne o ďalšej manipulácii s diviačou zverou;
- e) zabezpečiť neškodné odstránenie uhynutých jedincov v najbližšom kafilerickom podniku, ich prepravu zabezpečiť obdobne ako u ulovených;
- f) v neprístupných terénoch, resp. ak nie je možné ulovenú diviačiu zver do obdržania výsledku laboratórneho vyšetrenia bezpečne uskladniť, ako aj uhynutú diviačiu zver je možné za prítomnosti úradného veterinárneho lekára neškodne odstrániť na mieste zakopaním alebo spálením;
- g) neškodné odstránenie vývrhov vrátane poľovníckeho práva po odbere vzoriek na mieste alebo v kafilerickom zariadení;
- h) neškodné odstránenie ulovenej virologicky pozitívnej diviačej zveri.

1. Úhrada za odstrel a za dodanie vzoriek na vyšetrenie KMO za uloveného diviaka

Vo všetkých poľovných revíroch v infikovanej oblasti sa vypláca úhrada:

- ***v období od 1. februára do 15. júla*** vo výške 17 € za každého uloveného alebo uhynutého diviaka
- ***v období od 16. júla do 30. januára vo výške 34 €*** za každú ulovenú diviačicu, ak žiadateľ predloží sánku zvierat'a na posúdenie veku.

Spôsob vyplácania zástrelného, vedenia evidencie o predložených vzorkách a spôsob refundácie bude upravený metodickým usmernením ŠVPS SR.

2. Finančná úhrada za virologicky pozitívne jedince a za nájdené uhynuté diviaky

V prípade ulovenia virologicky pozitívnych jedincov (priložiť kópiu pozitívneho výsledku laboratórneho vyšetrenia), znehodnotenia diviny skladovaním ako i nájdených uhynutých diviakov, ktoré boli neškodne odstránené, či už kafilerickým podnikom, spálením alebo hlbokým zakopaním, žiadať príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu o stanovenú finančnú úhradu predložením faktúry spolu s prílohou (Príloha č. 7).

- 67 € užívateľovi poľovného revíru
 - za každého uloveného virologicky pozitívneho diviaka bez rozdielu veku a hmotnosti;

- za každého uloveného diviaka podľa bodu B/ods. 1 písm. f);
- 50 € za nájdeného uhynutého diviaka užívateľovi poľovného revíru, na nepoľovných pozemkoch užívateľovi najbližšieho poľovného revíru, pričom ten, kto uhynutú zver nájde, je povinný upovedomiť o tom poľovníckeho hospodára najbližšieho poľovného revíru a príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu.

Spôsob vyplácania zástrelného, vedenia evidencie o predložených vzorkách a spôsob refundácie bude upravený metodickým usmernením ŠVPS SR.

C/ Organizačné zabezpečenie monitoringu KMO

1. Regionálne veterinárne a potravinové správy vo všetkých okresoch po dohode *s obvodným lesným úradom* a okresnou, resp. regionálnou organizáciou Slovenskej poľovníckej komory zvolajú poradu poľovných hospodárov najmenej 1x ročne v neinfikovaných oblastiach a najmenej 3x ročne v infikovaných oblastiach, na ktorej:

- regionálny veterinárny lekár prerokuje

- výsledky monitoringu KMO u diviakov;
- nákazovú situáciu vo výskyte KMO v diviačej populácii;
- opatrenia na zabezpečenie kontroly a zabránenie šírenia KMO v populácii diviačej zveri;
- rozsah lovu a harmonogram odberu vzoriek;
- vykonajú školenie poľovných hospodárov a prípadne iných osôb, ktorí zabezpečia odber vzoriek podľa manuálu ŠVÚ Zvolen - príloha č. 8; RVPS evidujú zoznamy vyškolených osôb;
- organizačné zabezpečenie odberu vzoriek a ich zasielanie na laboratórne vyšetrenie;
- zabezpečenie prehliadky všetkých ulovených diviakov súkromným veterinárnym lekárom povereným na túto činnosť alebo vyškolenou osobou, ktorá vykoná odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie pod dozorom úradného veterinárneho lekára ;
- spôsob oznamovania výsledkov laboratórnych vyšetrení regionálnou veterinárnou a potravinovou správou užívateľom poľovných revírov;
- kontaktné adresy úradných veterinárnych lekárov v okrese, prípadne súkromných veterinárnych lekárov, ktorí vykonávajú zmluvne epizootologický dozor v danej lokalite, užívateľov poľovných revírov, ich telefónne (aj mobilné) a faxové čísla v pracovnej i mimo pracovnej dobe;
- miesta uskladnenia ulovených diviakov do obdržania výsledku laboratórneho vyšetrenia;
- organizáciu osvetovej činnosti v poľovníckej i nepoľovníckej verejnosti ***o cestách prenosu KMO***

- vedúci obvodného lesného úradu prerokuje

- zásady plánovania chovu a lovu diviačej zveri v návaznosti na denzitu diviačej zveri v poľovnom revíri;
- minimálny monitoring v mesiacoch február až júl;
- zabezpečenie vydávania povoleniek na individuálny lov;
- postup obvodného lesného úradu pri nedodržaní nariadených opatrení podľa zákona č. 274/2009 Z.z.. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Záznam z porady a prijaté opatrenia RVPS bezodkladne predložia na KVPS, ŠVPS SR a krajské lesné úrady – najneskôr do 30.3. príslušného roka.

2. Dôsledne kontrolovať:
 - neškodné odstránenie ulovenej virologicky pozitívnej diviačej zveri,
 - plnenie stanoveného monitoringu,
 - dodržiavanie denzity diviačej zveri
3. Povolit' v okresoch v infikovanej a rizikovej oblasti a po splnení predpísaného lovu na monitoring v dobe **od 1. februára do 15. júla** rozsah vyšetrenia na KMO tak, aby počet vyšetrených diviakov bol najmenej 20 % z ulovených diviakov. Umožniť spracovanie zveriny po odbere vzoriek na KMO. O naložení s divinou a odpadmi vedie užívateľ poľovného revíru dôslednú evidenciu.
4. Zaznamenávať počty ulovených a uhynutých diviakov a vykonať krížové kontroly počtu odoslaných vzoriek podľa usmernenia ŠVPS SR. Virologicky pozitívne jedince RVPS pravidelne zaznamenáva vo výkaze nákaz a veterinárnej prevencie a mesačne zasiela na ŠVPS SR.
5. Virologické a sérologické vyšetrenie bude vykonávať len ŠVÚ Zvolen.

6. Rozsah vykonávaného monitoringu a spôsob vykonania epizootologického vyšetrenia u diviačej zveri.

Spôsob vykonania epizootologického šetrenia

- prostredníctvom dôsledného vyplňania žiadaniek o laboratórne vyšetrenie - kontrola prostredníctvom RVPS,
- vedenie údajov v elektronickej forme referenčným laboratóriom ŠVÚ Zvolen.

Vykonávať celoročný monitoring u diviačej zveri na celom území SR nasledovne:

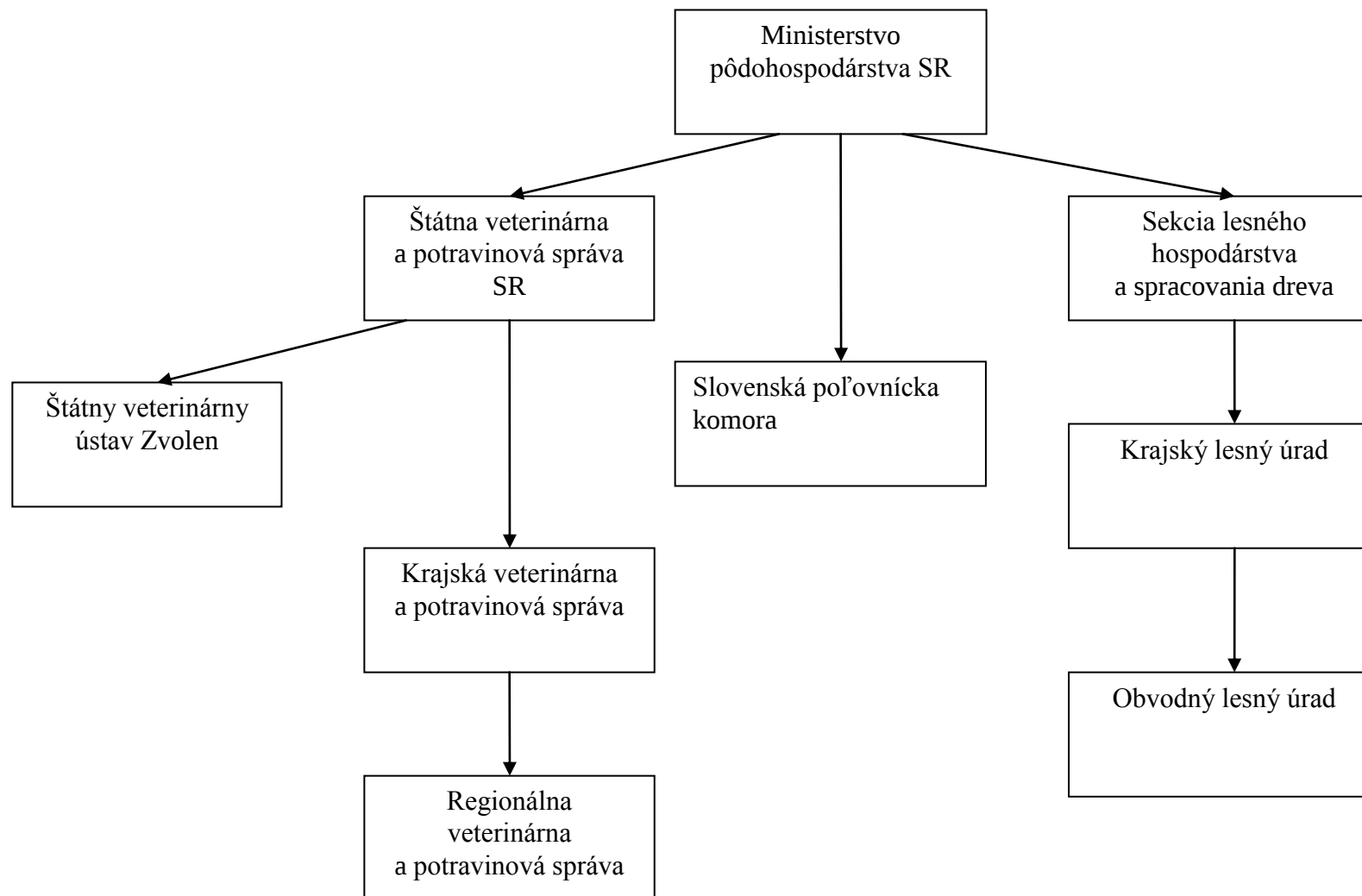
- v infikovanej a rizikovej oblasti vyšetrovať všetky ulovené a uhynuté diviaky virologicky aj sérologicky,
- v poľovných revíroch vzdialených do 10 km od vakcinačnej oblasti vyšetrovať všetky ulovené a uhynuté diviaky virologicky aj sérologicky
- v ostatných oblastiach stanoviť virologické a sérologické vyšetrovanie podľa vývoja nákazovej situácie v infikovanej oblasti a vzdialenosti od infikovanej oblasti minimálne však v počte na zistenie 5% prevalencie z 95% istotou. V tejto oblasti vyšetrovať virologicky všetky uhynuté diviaky a všetky ulovené diviaky v období **od 1. februára do 15. júla**.

7. Program dohľadu a preventívnych opatrení prijatých v chovoch umiestnených v infikovanej oblasti.

Pri potvrdení primárneho prípadu KMO u diviakov, príslušný orgán na zabránenie šírenia choroby bezodkladne nariadi úradný dohľad v chovoch ošípaných v infikovanej oblasti a najmä:

1. vykonať úradný súpis všetkých kategórií ošípaných vo všetkých chovoch a jeho pravidelnú aktualizáciu vlastníkom; informácie v súpise sa predložia na vyžiadanie a môžu byť pri kontrole preverované; v chovoch ošípaných pod otvoreným nebom sa prvý súpis môže vykonať na základe odhadu počtu ošípaných,
2. držať všetky ošípané v chove v ich ustajňovacích priestoroch alebo na mieste, kde sa môžu izolovať od diviakov; nariadi uloženie materiálov, ktoré môžu prísť do kontaktu s ošípanými v chove tak, aby sa k nim nedostali diviaky,
3. zákaz premiestňovania ošípaných z chovu a do chovu bez povolenia príslušného orgánu prijatého so zreteľom na epizootologickú situáciu,
4. používanie účinných dezinfekčných zariadení pri vstupe do chovov a do jednotlivých objektov na ustajnenie ošípaných, ako aj pri výstupe z nich,
5. dodržiavať hygienické opatrenia na vstup alebo výstup osôb, ktoré prichádzajú do kontaktu s diviakmi, na zníženie rizika šírenia vírusu KMO vrátane dočasného zákazu vstupu týchto osôb do chovov ošípaných,
6. odobratie vzoriek na laboratórne vyšetrenie od všetkých ošípaných uhynutých alebo chorých s príznakmi KMO,
7. klinické vyšetrenie a odobratie vzoriek na laboratórne vyšetrenie vo všetkých chovoch s počtom viac ako 5 kusov, ktoré premiestňujú ošípané v okruhu troch kilometrov a v rizikových chovoch ošípaných (chovy navštevované poľovníkmi, v blízkosti lesa, na samotách alebo na okrajoch obcí) v okruhu troch kilometrov,
8. opatrenia proti tomu, aby sa časť z ulovených alebo nájdených uhynutých diviakov, ako aj materiálov alebo vybavenia, vrátane možných vektorov infekcie, ktoré by mohli byť kontaminované, vírusom KMO, dostala do kontaktu s ošípanými v chove,
9. aby ošípané, ich sperma, embryá alebo vajíčka neboli premiestnené z infikovanej oblasti na účely výmeny s členskými štátmi,
10. monitoring KMO u domácich ošípaných podľa plánu VPO na príslušný rok a kontrola premiestňovania domácich ošípaných v súlade s usmerneniami ŠVPS SR (Prílohy č. 4 a 5).

8. Úlohy orgánov štátnej správy a poľovníckej organizácie pri eradikácii KMO v diviačej populácii

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

- centrálny orgán štátnej správy pri eradikácii KMO,
- schválenie Národného plánu eradikácie KMO,
- potvrdzuje núdzové opatrenia na návrh hlavného veterinárneho lekára.

Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva

- príprava legislatívneho rámca,
- vytvoriť koncepciu chovu a lovu diviačej zveri s dôrazom na KMO a požiadavky poľnohospodárskej živočíšnej výroby .

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

- návrh plánu eradikácie choroby,
- regionalizácia SR z pohľadu KMO,
- stanovenie monitoringu v SR,
- vyhodnotenie monitoringu v SR,
- prijímanie opatrení na základe vývoja nálezovej situácie v SR,
- predkladanie správ EK,
- navrhuje ministrovi pôdohospodárstva rozpočet na vykonanie plánu eradikácie.

Krajská veterinárna a potravinová správa

- vyhodnocovanie monitoringu a nálezovej situácie v regióne,
- kontrola plnenia nariadených opatrení,
- metodické usmerňovanie,
- kontrola súčinnosti RVPS a OLÚ,
- súčinnosť KVPS a krajských lesných úradov.

Regionálna veterinárna a potravinová správa

- nariadenie opatrení pre užívateľov poľovných revírov,
- nariadenie minimálneho monitoringu (február – júl),
- prejednanie opatrení s užívateľmi,
- metodické usmernenie užívateľov o odbere a zasielaní vzoriek, uskladnení ulovených diviakov a manipulácii s nimi,
- vyhodnocovanie denzity diviačej zveri,
- vyhodnocovanie monitoringu a nálezovej situácie v regióne,
- vyplácanie finančných úhrad a následné predkladanie týchto na refakturáciu na ŠVPS SR.

Štátny veterinárny ústav Zvolen

- laboratórne vyšetrenie,
- vyhodnocovanie a spracovanie dát vyšetrení za SR,
- odborný servis.

Krajský lesný úrad

- kontrola plnenia nariadených opatrení a dodržiavania legislatívy,
- metodické usmerňovanie,
- kontrola súčinnosti RVPS a OLÚ,

- súčinnosť KVPS a krajských lesných úradov,

Obvodný lesný úrad

- plánovanie chovu a lovu diviačej zveri v zmysle pokynov MP SR,
- bonitácia revírov,
- kontrola dodržiavania NKS užívateľmi,
- kontrola denzity diviačej zveri,
- kvalifikovaný odhad minimálneho monitoringu v dobe, keď je lov málo atraktívny (február – júl),
- stanovenie nápravných opatrení pri nesplnení plánov chovu a lovu,
- kontrola vydávaných povoleniek na individuálny lov (počas celého roka).

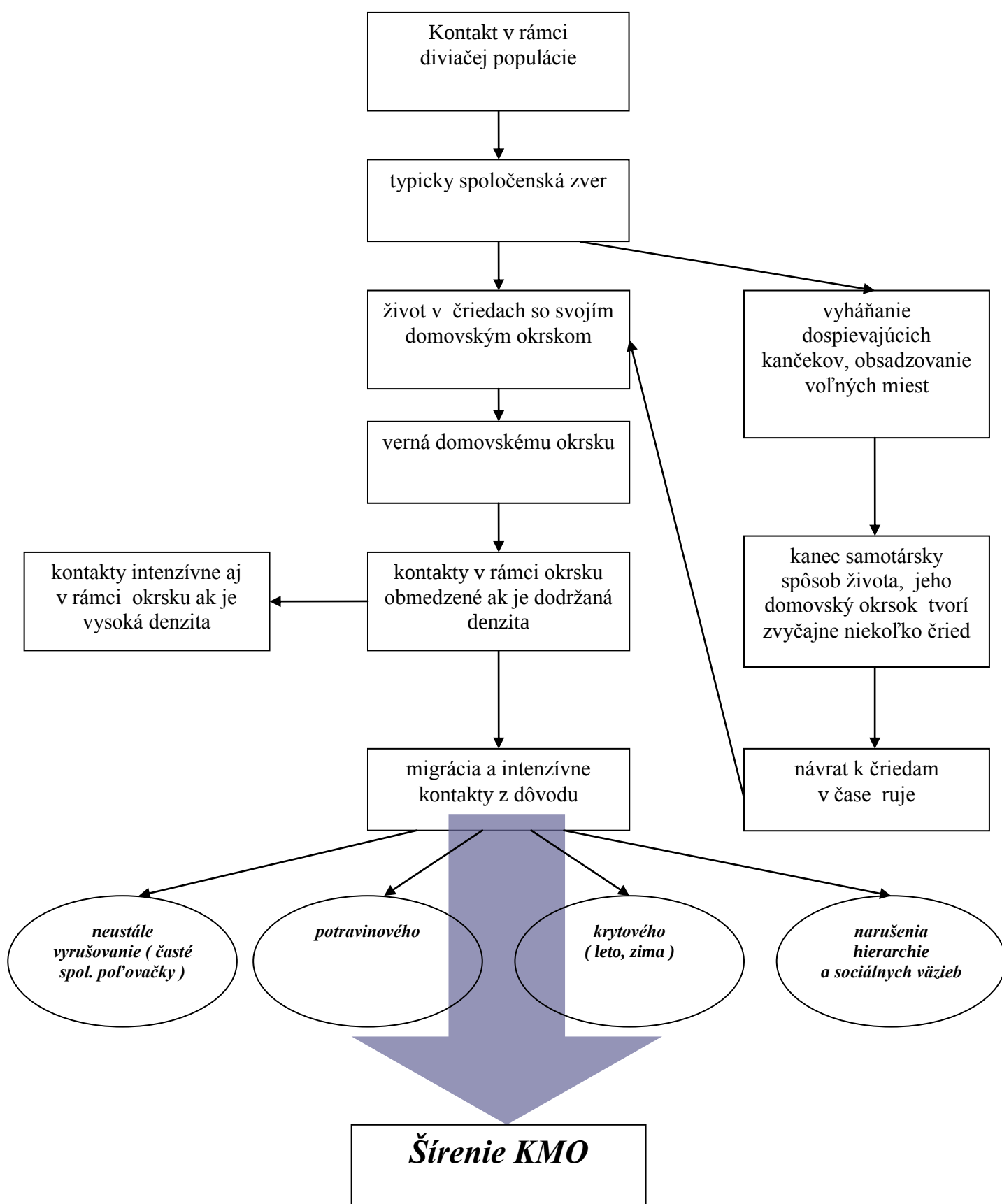
Slovenská poľovnícka komora

- osvetová činnosť prostredníctvom členských schôdzí a časopisu Poľovníctvo a Rybárstvo, relácie Halali,
- súčinnosť s orgánmi štátnej správy.

9. Požiadavky na zabránenie šírenia choroby poľovníkmi.

Okrem požiadaviek stanovenými RVPS je potrebná masívna osvetová činnosť v poľovníckej verejnosti o cestách prenosu KMO, podmienkach na jeho rozšírenie v diviačej populácii a o etológii diviačej zveri.

Prenos KMO kontaktom diviačej zveri

10. Spôsob informovania poľovníkov a verejnosti o prijatých opatreniach

- RVPS vydajú veterinárne opatrenia pre jednotlivých užívateľov poľovných revírov na zabránenie šírenia KMO
 - pre infikovanú oblasť,
 - pre ostatné oblasti,
- RVPS prejednávajú opatrenia na poradách poľovných hospodárov,
- Slovenská poľovnícka komora zabezpečí publikovanie požiadaviek na zabránenie šírenia KMO v poľovníckych časopisoch (Poľovníctvo a rybárstvo),
- Štátna veterinárna a potravinová SR zabezpečí uverejnenie požiadaviek na zabránenie šírenia KMO v relácií verejnoprávnej televízie (Halali),
- RVPS zabezpečia informovanie o vydaných opatreniach prostredníctvom miestnej samosprávy.

11. Program núdzovej vakcinácie pre orálnu imunizáciu diviakov na Slovensku.

Špecifikácia:

Úvod

Kapitola	I	- Definícia oblastí
Kapitola	II	- Podmienky dozoru nad priebehom orálnej vakcinácie a koordinácia orgánov kompetentných za vakcináciu
Kapitola	III	- Popis epidemiologickej situácie
Kapitola	IV	- Geografický (situačný) rozsah vakcinačnej oblasti
Kapitola	V	- Vakcína a metodické pokyny
Kapitola	VI	- Špeciálne opatrenia pre vakcináciu diviačat
Kapitola	VII	- Predpokladané trvanie vakcinačnej kampane
Kapitola	VIII	- Počet diviakov, ktoré sa budú vakcinovať
Kapitola	IX	- Opatrenia na zníženie populácie u jednotlivých vekových kategórií
Kapitola	X	- Opatrenia na zabránenie rozšírenia vakcinačného vírusu na domáce ošípané
Kapitola	XI	- Požadované výsledky vakcinačnej kampane a parametre vo vzťahu k účinnosti
Kapitola	XII	- Dodatočné opatrenia na dozor vykonávaný nad poľovnou zverou

Úvod:

Na základe článku 20 smernice Rady 2001/89/ES z 23. októbra 2001, týkajúcej sa opatrení Spoločenstva na boj proti KMO v členských štátoch (ďalej len „smernica 2001/89/ES“), v prípade plánovanej imunizácie diviakov proti vírusu KMO je SR povinná predložiť písomný plán popisujúci epidemiologickú situáciu a metódy orálnej imunizácie.

Slovenská republika svojimi prírodnými podmienkami predurčuje a vytvára priaznivé kritéria prostredia pre existenciu populácie diviakov. K biológii populácie diviakov patria tiež choroby, z ktorých väčšina sú infekčné ochorenia, pričom z hľadiska národného hospodárstva ide hlavne o KMO. V minulom desaťročí sa na území SR ako aj na území EÚ zaznamenala zvýšená hustota populácie diviakov. Tento fakt spôsobuje vážne problémy okolo kontroly situácie KMO a rovnako prináša nemalé problémy do obchodovania s ošípanými a ich komoditami v rámci EÚ a tretích krajín.

Celonárodná vakcinácia proti KMO u domácich ošípaných na území SR bola ukončená v r. 1993. Po tomto opatrení sa znovu objavil problém výskytu KMO u domácich ošípaných, ako aj u populácie diviakov. ŠVPS SR začala intenzívne vyšetrovať výskyt KMO u domácich ošípaných a diviakov. Intenzita monitorovania diviakov rastie z roka na rok.

Určitý obrat nastal v r. 1998 keď SR vzhľadom k výskytu KMO u domácich ošípaných pristúpila k núdzovej vakcinácii domácich ošípaných. Táto núdzová vakcinácia vyriešila na určitý čas problém KMO, avšak nebolo to konečné riešenie. Núdzová vakcinácia proti KMO bola ukončená k 31. 12. 2000.

Na základe vývoja epizootologickej situácie v súvislosti s KMO u diviakov, aj napriek zavedeným opatreniam, možno konštatovať, že populácia diviakov bola prirodzeným zdrojom vírusu KMO. ŠVPS SR na základe podrobnej analýzy dlhodobého vývoja KMO u populácie diviakov vypracovala národný eradikačný program, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je tiež núdzová orálna vakcinácia diviakov.

O aplikácii programu núdzovej vakcinácii diviakov, vytýčení vakcinačného územia, rozsahu a frekvencie orálnej vakcinácii diviakov rozhodne ŠVPS SR na základe návrhu odbornej skupiny.

Kapitola I

Definícia oblastí

1. Infikovaná oblasť a/alebo identifikovaná epidemická oblasť (v súlade so smernicou Rady 2001/89/ES v zmysle článku 2 písmena i) a článku 15 odseku 2 písmena a) v spojení s článkom 16 odsek 3 písmeno b)).

Identifikovaná vakcinačná oblasť (Príloha 1) pre diviakov je z epidemiologického dôvodu považovaná tiež za infikovanú oblasť.

2. Monitorovaná (sledovaná) oblasť

Monitorovaná oblasť sa vymedzuje okolo vakcinačnej zóny pre účely včasného rozpoznania šírenia vírusu KMO. Vzorka zastreleného alebo uhynutého diviaka z monitorovanej oblasti sa podrobí sérologickým a virologickým vyšetreniam na KMO. V bezprostrednej blízkosti vakcinačnej oblasti je hraničná oblasť monitoringu v minimálnej šírke 10km, v ktorej budú vyšetrené všetky ulovené a uhynuté diviaky virologicky aj sérologicky. V tejto oblasti neexistujú žiadne špeciálne požiadavky na domáce ošípané.

Kapitola II

Podmienky dozoru nad priebehom orálnej vakcinácie a koordinácia orgánov kompetentných za vakcináciu

Podmienky opatrení nariaďuje Ministerstvo pôdohospodárstva SR (ďalej len „MP SR“) na základe plánu pripraveného hlavným veterinárnym lekárom.

V zastúpení MPSR, krajské veterinárne a potravinové správy (KVPS) v spolupráci s krajským lesným úradom (KLÚ) v Banskej Bystrici a v Nitre koordinujú potrebné opatrenia spolu s príslušnými regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami (RVPS) a obvodnými lesnými úradmi (OLÚ). Distribúciu vakcinačných návnad organizujú KVPS alebo príslušné RVPS.

Sérologické a virologické vyšetrenia sa vykonávajú na ŠVÚ vo Zvolene.

Diferenciácia vírusu sa vykonáva na ŠVÚ Zvolen, v referenčnom laboratóriu pre KMO v Slovenskej republike.

RVPS v spolupráci s OLÚ koordinujú miestnu vakcinačnú kampaň. Ďalším krokom je výdaj vakcinačných návnad.

Užívatelia poľovných revírov budú zakladať vakcinačné návnady v súlade s metodickými pokynmi ŠVPS SR o núdzovej orálnej vakcinácii.

Informačná kampaň je organizovaná na všetkých úrovniach riadenia vakcinácie pre všetkých zúčastnených v kampani, s cieľom zvýšiť povedomie o ochorení.

ŠVPS SR taktiež využije Poradný orgán (skupina expertov podľa článku 20 ods. 2 písm. k)), ktorý pravidelne preveruje výsledky vakcinačnej kampane. Výbor je zložený z veterinárnych lekárov, poľovníkov, biológov špecializovaných na voľne žijúce zvieratá a epidemiológov.

Začiatok vakcinácie, t.j. pokladanie prvých vakcinačných návnad užívateľmi poľovných revírov bolo realizované vo februári 2005. Náklady na vakcinačné návnady a dopravu ako aj náklady na virologické a sérologické vyšetrenia diviakov znáša štát.

Kapitola III

Popis epidemiologickej situácie

Za vakcinačnú oblasť možno považovať oblasť s pravidelným výskytom KMO v posledných troch rokoch. S pravidelným monitoringom KMO sa na území Slovenskej republiky začalo v roku 1993. Prvý prípad KMO bol potvrdený v obci Chrámeč, okres Rimavská Sobota, v južnej časti stredného Slovenska. V nasledujúcich rokoch sa vírus rozšíril severozápadne a potom po 4 rokoch späť na juhovýchod. Táto cirkulácia vírusu sa zaznamenala opäť po ďalších 4 rokoch. Počas týchto rokov možno pozorovať tesnú koreláciu medzi šírením vírusu a hustotou populácie diviakov, ktorá sa obzvlášť zvýšila v posledných 3 rokoch. V prípade, že KMO sa vyskytol mimo infikovaných oblastí, pokiaľ ide o hustotu populácie diviakov ochorenie vždy spontánne zaniklo. Z endemického hľadiska sa v posledných troch rokoch KMO vyskytol len v malých oblastiach, ktoré sú súčasťou, alebo sa nachádzajú v tesnej blízkosti infikovanej oblasti. Posledný výskyt KMO v južnej oblasti nitrianskeho kraja pravdepodobne súvisí s výskytom KMO v infikovanej oblasti v Maďarskej republike.

Kapitola IV

Geografický (situačný) rozsah infikovanej oblasti

Do infikovanej oblasti sú zahrnuté nasledovné okresy

Okres	Rozloha okresu (km ²)	Lesný pôdny fond (km ²)
Zvolen	759	302
Krupina	585	184
Detva	475	297
Veľký Krtíš	849	252
Lučenec	797	314
Poltár	505	260
Banská Štiavnica	278	161
Žiar nad Hronom	532	250
Žarnovica	426	252
Rimavská Sobota	1471	496
Komárno	1100	73
Nové Zámky	1346	118
Levice	1551	263
Celkom	10674	3222

Geografický prehľad tejto oblasti je uvedený v Prílohe č 1.

Slovenská republika môže v prípade pozitívnych sérologických alebo virologických nálezov rozšíriť infikovanú oblasť za predpokladané hranice vakcinácie. V takom prípade sa infikovaná oblasť zväčší.

Kapitola V

Vakcína a metodické pokyny

Pre núdzovú orálnu imunizáciu sa používa KMO živá vakcína.

Vakcinačný vírus je prijatý po prehryznutí tobolky hlavne prostredníctvom tonzíl.

Postup distribúcie, skladovania a rozloženia vakcinačných návnad bude upravený metodickým pokynom ŠVPS SR pred každou núdzovou vakcinačnou kampaňou.

Najmenej 10 dní pred samotnou vakcináciou je potrebné začať s vnadením diviakov na kukuricu a to v mieste predpokladaných vnaďísk.

Počas doby podávania vakcín sa používajú tie isté vnaďiská, aby sa čo najmenej zmenilo prostredie, v ktorom žijú diviaky.

Pred a po každej pokládke vakcinačných návnad musí byť aspoň 6-dňová prestávka bez lovu diviakov a to hlavne v miestach vnaďísk, aby nedošlo k vyrušovaniu diviakov a aby sa zaistil čo najkompletnější príjem vakcinačných návnad. Potom by lov diviakov mal pokračovať v zintenzívnenej forme.

Vakcinačné návnady, ktoré neboli prijaté a voľne zanechané vakcinačné tobolky sú po piatich dňoch zozbierané užívateľmi poľovných revírov alebo určenými pracovníkmi a odovzdávajú sa RVPS k ich bezpečnej likvidácii. Zodpovedná RVPS kontroluje vrátenie návnad zo strany jednotlivých užívateľov poľovných revírov.

Kapitola VI

Špeciálne opatrenia pre vakcináciu diviačat

Za účelom zvýšenia úspešnosti vakcinácie diviačat sa použijú, takzvané "klietky pre diviačatá" (približne 1.5 m vysoké klietky z tyčí, stojacich blízko seba, takže cez ne sa môže dostať len diviača; krmivo sa položí dovnútra klietky, alebo v tomto prípade sa rozloží vakcinačná návnada.) Vakcinačná návnada je takýmto spôsobom dostupná len pre diviačatá a preto sa zvyšuje percento vakcinovaných diviačat v stáde.

Kapitola VII

Predpokladané trvanie vakcinačnej kampane

Trvanie orálnej vakcinácie je na základe predchádzajúcich skúseností za priaznivých podmienok približne 3 roky, avšak za nepriaznivých podmienok môže obyčajne trvať dlhšie (epidemiologická situácia, denzita diviakov, biotop). Plánuje sa pokračovať vo vakcinácii populácie diviakov až do najmenej jedného roka po poslednej identifikácii vírusu, aby sa znížila pravdepodobnosť opätovného vzplanutia epidémie v dôsledku prenášačov vírusu.

Trvanie vakcinačnej kampane závisí od rozsahu stupňa imunizácie, zvlášť u diviačat. Súčasne sa plánuje zníženie denzity populácie, vrátane vysoko vnímavých mladých zvierat, ktoré nie sú tak účinne imunizované, za účelom zvýšenia úspešnosti imunizácie. Za účelom zníženia denzity populácie sa musia tak isto strieľať diviačice na konci hierarchie.

Kapitola VIII

Počet diviakov, ktoré sa budú vakcinovať

Predpokladaný počet diviakov, ktoré sa budú vakcinovať, je určený na základe vykonaného lovu v predchádzajúcej poľovníckej sezóne. Treba rozlíšiť medzi zimným a letným stavom zvierat, vrátane informácie o vekových kategóriách (0-12 mesiacov diviačatá), 12-24 mesiacov (lanštiaky) a staršie ako 24 mesiacov (dospelé zvieratá, diviačice). Počet diviakov v lete je stanovený vyššie približne o 100% v porovnaní s počtom v zime. Hlavným obdobím vrhu u diviačíc je jar. Avšak v niekoľkých posledných rokoch sú u diviačíc a lanštiach ďalšie vrhy v letných mesiacoch.

Na základe vykonaného lovu v predchádzajúcej poľovníckej sezóne a jarných kmeňových stavov v predchádzajúcom období sa vo vakcinačnej oblasti odhaduje počet približne 8 500 diviakov.

Kapitola IX

Opatrenia na zníženie populácie u jednotlivých vekových kategórií

Od 20.10. 2007 bol v rizikových oblastiach povolený pre poľovníkov intenzívny a dôsledný lov diviakov.

Opatrenie na zníženie populácie je súčasťou národného programu eradikácie KMO. Tu sa užívatelia poľovných revírov zaväzujú dôsledne zintenzívniť lov.

Zníženie počtu diviakov je v súčasnosti podporované prostredníctvom prémiového systému. Vo všetkých poľovných revíroch sa v infikovanej oblasti vypláca:

- v období od 1.februára do 15.júla 17 € za každého uloveného diviaka
- v období od 16. júla do 30. januára vo výške 34 € za každú ulovenú diviačicu, ak žiadateľ predloží sánku zvierat'a na posúdenie veku.

Prémiový systém je určený na väčšie motivovanie poľovníkov vykonávať hlavne odstrel diviakov počas letného obdobia.

U diviakov je výnimka z doby ochrany. V súvislosti so stamping out ochorenia, je podstatný intenzívny lov všetkých mladých diviakov a lanštiakov. Lov diviačat, pokiaľ možno čo najskôr po vrhu, je obzvlášť dôležitý, vzhľadom na to, že diviačatá sú len 3 mesiace chránené materskými protilátkami. V prípade infekcie diviačice v období gravidity, môže byť diviača dlhodobým prenášačom vírusu a z tohto dôvodu môže prispieť k rozširovaniu vírusu. Preto musí byť lov diviačat intenzívny. Za účelom dlhodobého zníženia počtov zvierat je nutné, aby sa zintenzívil celoročný lov dospelých zvierat, t.j. diviačic, ktoré nemajú zreteľnú vodiacu úlohu a sú bez závislých mláďat (diviačatá s rozoznateľnými pozdĺžnymi pruhmi na tele).

Kapitola X

Opatrenia na zabránenie rozšírenia vakcinačného vírusu na domácich ošípaných

Vakcinačné návnady sa ručne pokladajú vo vakcinačnej oblasti na vnaďiskách tak, aby sa zabránilo rozširovaniu vakcinačného vírusu na domáce ošípané. Vakcinačné návnady sa zakopávajú do zeme približne do hĺbky rýľa s určitým množstvom kukurice a pokrývajú sa zeminou. Takýmto spôsobom nevzniká nebezpečenstvo premiestňovania návnad (napr. do chovov domácich ošípaných), tak ako je to možné v prípade leteckého kladenia vakcín.

Celá vakcinačná oblasť je prehlásená za infikovanú oblasť, takže všetky chovy ošípaných (komerčné a nekomerčné) podliehajú preventívnym opatreniam, ako je to uvedené v národnom programe eradikácie KMO.

Opatrenia pre domáce ošípané a diviakov v infikovanej oblasti a tiež vo vakcinačnej oblasti, vychádzajú zo smernice 2001/89/ES a z Nariadenia vlády Slovenskej republiky č.276/2003 Z. z.

Opatrenia na zabránenie rozširovania vakcinačného vírusu do chovov ošípaných sú preto uvedené v nasledujúcom poradí, najmä:

- 1 Zákaz chovu ošípaných vo voľnej krajine
- 2 Nariadenie pre chov ošípaných v uzavretých ustajňovacích priestoroch
- 3 Zákaz preháňania ošípaných na verejných a súkromných cestách – s výnimkou ciest vedúcich na farmu
- 4 Nariadenie pre izolovanie domácich ošípaných a ich krmiva a podstielky, tak aby nemohli prísť do kontaktu s diviakmi.
- 5 Bezpečné odstránenie vývrhov a poľovníckeho práva po odbere vzoriek na mieste alebo v kafilerickom zariadení
- 6 Zákaz kontaktu poverených poľovníkov s chovmi ošípaných
- 7 Zákaz premiestňovania diviakov alebo častí ulovených alebo uhynutých (nájdených uhynutých) diviakov z infikovaných oblastí do chovov ošípaných.

Vzorky a sérologické a virologické vyšetrenia na KMO sa vykonávajú v súlade s diagnostickou príručkou podľa článku 17(1) smernice 2001/89/ES.

Kapitola XI

Požadované výsledky vakcinačnej kampane a parametre vo vzťahu k účinnosti

V celej vakcinačnej oblasti sa zastrelené diviaky vyšetrujú sérologicky a virologicky, ako aj všetky zvieratá nájdené uhynuté na KMO podľa článku 17 smernice 2001/89/ES v referenčnom laboratóriu pre KMO – ŠVÚ Zvolen. Vyhodnocovanie výsledkov sa vykonáva podľa vekových skupín a pohlavia (mladé diviaky, lanštiaky, diviачice a –dospelé zvieratá) ako aj podľa okresov v infikovanej oblasti a hraničiacej oblasti monitoringu. V hraničiacej oblasti monitoringu sa vakcinácia nevykonáva.

Úspešnosť vakcinácie sa kontroluje na základe percenta sérologicky pozitívnych zvierat a incidencie vírusu (virologicky pozitívne diviaky).

Virologicky pozitívne nálezy vo vakcinačnej oblasti sa ďalej vyšetrujú prvých 28 dní po distribúcii vakcinačných návnad na základe genotypizácie s cieľom rozlíšenia vakcinačného a terénneho vírusu. Vykonáva sa tak isto diferenciácia druhu vírusových izolátov v štvrtročných intervaloch.

Požadované výsledky:

V dôsledku orálnej vakcinácie sa bude v populácii diviakov zvyšovať titer protilátok voči KMO. Vzrastá počet zvierat imúnnych voči vírusu KMO a klesá počet vnímavých zvierat. Okrem toho sa ďalej počet diviakov znižuje na základe opatrení v súvislosti s lovom. Očakáva sa, že sa reťazec infekcie preruší v dôsledku klesajúceho počtu vnímavých zvierat. Cieľom vakcinácie v súvislosti s opatreniami ohľadne lovu je eliminovať ochorenie.

Kapitola XII

Dodatočné opatrenia pre dozor vykonávaný nad poľovnou zverou

Každého diviaka uloveného v infikovanej oblasti alebo vo vakcinačnej oblasti prepraví poverený poľovník do zariadenia registrovaného RVPS (bez priameho alebo nepriameho kontaktu s chovmi ošípaných) a tam ponechá, pokiaľ nie sú k dispozícii výsledky laboratórneho testu. Každý zastrelený diviak sa musí ihneď označiť na základe podrobných pokynov kompetentného orgánu, aby sa zabezpečila vystopovateľnosť podľa článku 16(3) (l) smernice 2001/89/ES. Musí sa vyplniť žiadanka na laboratórne vyšetrenie podľa článku 16 (3) (l) smernice 2001/89/ES (príloha č. 6). Žiadanka na laboratórne vyšetrenie, riadne potvrdená úradným veterinárnym lekárom z RVPS, musí sprevádzať vzorku do referenčného laboratória v ŠVÚ Zvolen a kópia formulára je archivovaná na RVPS.

V prípade pozitívneho nálezu obdrží zodpovedná RVPS, KVPS a ŠVPS výsledky nálezov. Negatívne výsledky obdrží RVPS.

RVPS kontroluje neškodné odstránenie virologicky pozitívnych zvierat.

Tieto opatrenia zabezpečujú, aby nebol žiadny virologicky pozitívny diviak premiestnený von z infikovanej oblasti.

12. Vyhodnocovanie plnenia plánu odbornou skupinou.

Odborná skupina vykoná hodnotenie plánu eradikácie KMO v diviačej populácii najmenej 2x ročne. Po vykonaní hodnotenia vývoja nákazovej situácie v SR predloží hlavnému veterinárnemu lekárovi návrh na zmenu plánu eradikácie KMO.

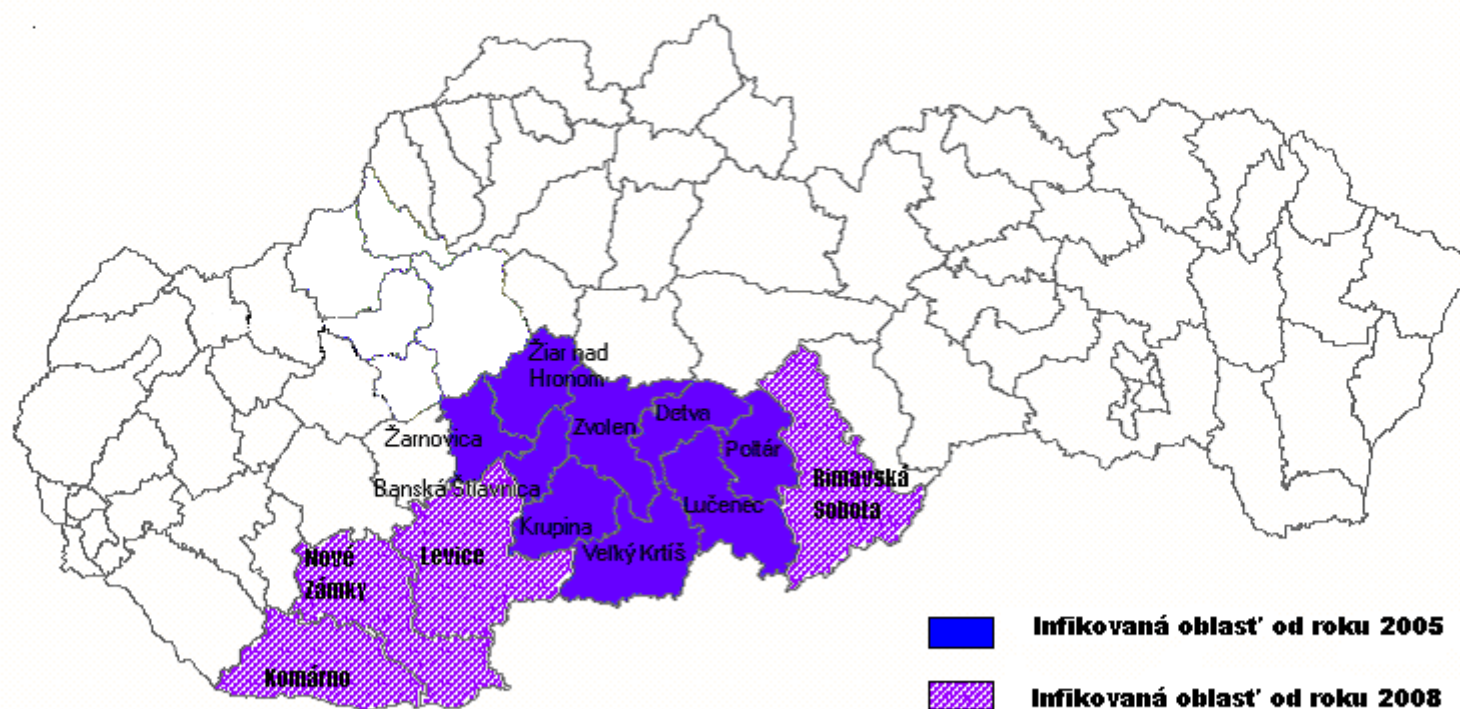
Predmetom hodnotenia bude najmä:

- geografické rozšírenie choroby
- plnenie monitoringu a odstrelu
- denzita diviačej zveri
- prenos KMO z diviačej populácie do chovov ošípaných
- návrh vykonania/pozastavenia núdzovej vakcinácie diviakov, vytýčenie vakcinačného územia, rozsahu a frekvencie orálnej vakcinácie diviakov

13. Prílohy

- mapa infikovanej oblasti – príloha č.1
- prehľad formulárov pre príjem vakcinačných návnad – príloha č. 2
- prehľad formulárov pre zaznamenávanie údajov o orálnej vakcinácii diviakov proti KMO- príloha č. 3
- monitoring KMO u domácich ošípaných na rok 2010 – príloha č. 4
- kontrola premiestňovania ošípaných - príloha č.5
- žiadanka na laboratórne vyšetrenie- príloha č.6
- faktúra za virologicky pozitívne jedince- príloha č.7
- manuál pre odber, balenie a zasielanie vzoriek na virologické a sérologické vyšetrenie KMO – príloha č.8

Mapa infikovanej oblasti

Kontrola príjmu návnady za poľovný revír

Okres:

Poľovný revír (PR):

Veľkosť poľovného revíru v ha:

Užívateľ poľovného revíru:

Poľovný hospodár:

1. Informácia o vnadiskách:

Veľkosť vnadísk (m2) od do:

Počet vnadísk v PR spolu

2. Lokalizácia vnadísk v PR (uvádzajú sa počty vnadísk):

Ihličnatý les Listnatý les Zmiešaný les Mladina Pole Lúky a pasienky Hranica lesa Iné (názov).....

3. Doba prikrmovania na vnadiskách (uvádzajú sa počty vnadísk):

- celoročne
- vnadenie len za účelom orálnej vakcinácie

4. Rozloženie návnad:

1. pokládka vakcíny

Dátum	Počet návnad	Stav návnady (uviesť, či bola vakcína zmrazená, alebo rozmrazená)
-------	--------------	---

2. pokládka vakcíny

Dátum	Počet návnad	Stav návnady (uviesť, či bola vakcína zmrazená, alebo rozmrazená)
-------	--------------	---

5. Spôsob pokladania návnady (uvádzajú sa počty vnadísk):

- na povrchu
- zakopané(hĺbka): cca. 5 cm
hĺbka rýľa
hlbšie ako rýľ hĺbka zakopania vakcíny cm
- iný spôsob pokladania (uviesť aký)

6. Vykonanie kontroly po vakcinácii:

1. vakcinácia:	nie ☐	áno ☐ na vnadiskách (uviesť počet)
2. vakcinácia:	nie ☐	áno ☐ na vnadiskách (uviesť počet)

7. **Posledná neprijatá (celá, nepoškodená) návnada nájdená po vakcinácii** (uvádzajú sa počty vnaďísk):

- 1-3 dni
- 3-6 dní
- viac ako 6 dní

8. **Nájdené neprijaté vakcinačné návnady, alebo časti vakcinačných návnad** (uvádzajú sa počty návnad za všetky vnaďiská v PR).

návnady	1. vakcinácia (počet za celý PR)	2.vakcinácia (počet za celý PR)
počet nájdených celých nepoškodených návnad		
počet nájdených poškodených plastových blistrov bez obsahu		
počet nenájdených návnad		

SPOLU

9. **Navštevovanie vnaďiska diviakmi** (uvádzajú sa počty vnaďísk):

	1. vakcinácia	2.vakcinácia
Navštívené		
z celkového počtu navštívených vnaďísk	navštívené menej ako 5 diviakmi	
	navštívené 5-10 diviakmi	
	navštívené viac ako 10 diviakmi	
	nie je známy počet	
Nenavštívené		
SPOLU		

11. **Príjem vakcíny ostatnými zvieratami (uvádzať počty vnaďísk):**

	1. vakcinácia		2.vakcinácia	
áno		nie	áno	nie

Zahájenie lovu v PR po vyložení vakcíny (uviesť dátum)

V, dňa

.....
podpis poľovného hospodára

Žiadame Vás priložiť zoznam vnaďísk s uvedením názvu lokality každého vnaďiska.

Záznam o orálnej vakcinácii diviakov proti KMO
(vyplní RVPS)

RVPS:okres.....

Identifikácia vakcinačnej kampane:

Dátumy vakcinácií: 1.

2.

Dátumy prevzatia návnad: 1.

2.

Číslo šarže návnad: 1.

2.

Skladovanie návnad: Miesto:.....

Teplota skladovania:.....

Dátum dodania návnad poľovníkom:

1. vakcinácia:.....

2. vakcinácia:.....

Vonkajšia teplota počas prvých 3 dní vakcinácie:

vakcinácia:

1. deň

2. deň

3. deň

.....

.....

.....

vakcinácia:

1. deň

2. deň

3. deň

.....

.....

.....

Poveternostné podmienky:

1. vakcinácia: Oblačno ☐ Jasno ☐ Slnечно ☐ Daždivo ☐ Mráz ☐

Nestále počasie ☐ Sneh ☐

2. vakcinácia: Oblačno ☐ Jasno ☐ Slnечно ☐ Daždivo ☐ Mráz ☐

Nestále počasie ☐ Sneh ☐

Počet vnadísk v okrese: plánovaný.....

skutočný

.....
Dátum/Meno/Podpis/PečiatkaRVPS

Monitoring KMO u domácich ošípaných na rok 2010

Cieľ monitoringu

- Odhaliť latentné ohniská KMO
- Preukázať, že SR je krajinou bez výskytu KMO u domácich ošípaných, vytvoriť podmienky pre uvoľnenie vývozu ošípaných a produktov z nich získaných na princípe regionalizácie

Právny základ monitoringu

- § 46 zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov

Na základe vyššie uvedených ustanovení Štátna veterinárna a potravinová správa SR určuje, že ošípané je možné premiestniť z chovu len vtedy, ak spĺňa požiadavky monitoringu KMO u domácich ošípaných na rok 2010

Spôsob vykonávania monitoringu

- sérologické vyšetrovanie určených kategórií ošípaných

Finančné zabezpečenie monitoringu

- všetky výdavky za laboratórne vyšetrenia v rámci Monitoringu KMO u domácich ošípaných na rok 2010 uhrádza ŠVPS SR
- ŠVÚ Zvolen vystaví faktúru na všetky sérologické vyšetrenia v rámci Monitoringu KMO u domácich ošípaných na rok 2010 na ŠVPS SR

Rozsah vyšetrovania

V infikovanej oblasti (rozhodnutie Komisie 855/2008/ES)

1. ŠCH, RCH, a ÚCH – všetky chovy, z ktorých sa premiestňujú ošípané

- monitoring prostredníctvom odberu vzoriek priamo v chove
 - monitoring ŠCH, RCH, a ÚCH **so základným stádom ošípaných** – v intervale najviac 3 mesiacov vyšetrovať 5% zvierat základného stáda rozdelených rovnomerne do štyroch odberov, alebo 6 vzoriek krvi na jeden odber - podľa toho, ktoré číslo je vyššie; odbery rovnomerne rozdeliť, tak aby vzorky pochádzali zo všetkých objektov, kde sa chovajú plemenné ošípané
 - monitoring ŠCH, RCH, a ÚCH **bez základného stáda ošípaných (výkrm)** – v intervale najviac 3 mesiacov vyšetrovať v rozsahu na zistenie 10% prevalencie s 95% pravdepodobnosťou pri každom odbere; odbery rovnomerne rozdeliť, tak aby vzorky pochádzali zo všetkých objektov, kde sa chovajú výkrmové ošípané
 - monitoring ÚCH, ktoré nemajú viac ako 6 ks ošípaných základného stáda, vyšetrovať všetky ošípané základného stáda v najviac 3 mesačných intervaloch

2. prasnice a kance v drobnochovoch ošípaných u chovateľov (nekomerčných chovoch), ktorí produkujú odstavčatá – 2 ročne všetky zvieratá základného stáda

3. kance na inseminačných staniciach 4x ročne v intervale najviac 3 mesiacov rozdelených rovnomerne do štyroch odberov

Ošípané podľa nálezovej situácie a rozhodnutia RVPS – na základe výsledkov epizootologického šetrenia vykonanie sérosurveillancie v chovoch, v ktorých na základe ich umiestnenia (v bezprostrednej blízkosti sa nachádzajúce chovy), prípadne kontaktov s infikovaným chovom sa môžu vyskytovať zvieratá podozrivé z kontaminácie

V neinfikovanej oblasti (rozhodnutie Komisie 855/2008/ES)

1. ŠCH, RCH, a ÚCH – všetky chovy, z ktorých sa premiestňujú ošípané

- monitoring prostredníctvom jatočných ošípaných a brakovaných ošípaných s odberom vzoriek na bitúnku
 - monitoring ŠCH, RCH, a ÚCH vykonať u brakovaných ošípaných základného stáda, brakovaných prasničiek, kančiek alebo jatočných ošípaných
 - 6 vzoriek krvi od ošípaných z jedného chovu v intervale najviac 3 mesiacov (v prípade chovov, ktoré dodajú za uvedené obdobie menej ako 6 ošípaných, odobrať vzorky od všetkých ošípaných odoslaných na bitúnok)
- monitoring prostredníctvom odberu vzoriek priamo v chove
 - monitoring ŠCH, RCH, a ÚCH – v intervale najviac 3 mesiacov vyšetrovať 6 vzoriek - prednostne od ošípaných základného stáda (tie isté novo zaradené zvieratá do chovu)
 - monitoring ÚCH, ktoré nemajú viac ako 6 ks ošípaných základného stáda, vyšetrovať všetky ošípané základného stáda v najviac 6 mesačných intervaloch

O spôsobe monitoringu (na bitúnku alebo v chove) rozhodne príslušná RVPS, tak, aby bol monitoring vykonaný v plnom rozsahu. Vykonávanie monitoringu spojiť s monitoringom Aujeszkyho choroby.

2. prasnice a kance v drobnochovoch ošípaných u chovateľov (nekomerčných chovoch), ktorí produkujú odstavčatá – 2x ročne všetky zvieratá základného stáda

3. kance na inseminačných staniciach 4x ročne v intervale najviac 3 mesiacov rozdelených rovnomerne do štyroch odberov. Vykonávanie monitoringu spojiť s monitoringom ostatných chorôb v IS.

Ošípané podľa nálezovej situácie a rozhodnutia RVPS – na základe výsledkov epizootologického šetrenia vykonanie sérosurveillance v chovoch, v ktorých na základe ich umiestnenia (v bezprostrednej blízkosti sa nachádzajúce chovy), prípadne kontaktov s infikovaným chovom sa môžu vyskytovať zvieratá podozrivé z kontaminácie

Nediskriminačné vyšetrenie pri dovozoch

v rámci nediskriminačných vyšetrení v karanténe zvieratá staršie ako 3 mesiace určené na ďalší chov a produkciu (bez jatočných) z tretích krajín a z krajín, ktoré nemajú štatút úradne bez výskytu KMO v rozsahu na zistenie 10% prevalencie s 95% pravdepodobnosťou

Materiálno- technické zabezpečenie odberu vzoriek

- vzorky krvi odoberá v chove poverený súkromný veterinárny lekár a na bitúnku úradný veterinárny lekár. Odoberaté veterinárny krvi je potrebné okamžite po odbere uložiť a skladovať v chladničke pri teplote cca 4°C. Príslušná regionálna veterinárna potravinová správa odoberaté vzorky uloží do termoboxu s chladiacimi vložkami a zašle najbližšou zvoznou linkou alebo ako spešninu na ŠVÚ Zvolen. Pri zasielaní vzoriek je dôležité zabezpečiť ich identifikáciu (samostatné zabalenie vzoriek pochádzajúcich z jedného chovu spolu s priloženou žiadosťou o laboratorné vyšetrenie)
- regionálny veterinárny lekár v spolupráci s ŠVÚ Zvolen zabezpečí dostatočné množstvo vratných obalových materiálov (skúmaviek) pre vykonanie plánovaných odberov na bitúnkoch; odber na farme sa vykoná do hemosiek

Laboratórna diagnostika

- diagnostiku vykonáva referenčné laboratórium pre KMO - ŠVÚ Zvolen

Organizačné zabezpečenie monitoringu

- RVPS vykoná inštrukciú a zabezpečí dodržiavanie správneho vyplňovania všetkých údajov na aktuálnej žiadanke na laboratorné vyšetrenie chorôb ošípaných (aktuálna žiadanka je dostupná na intranete ŠVPS SR), vrátane identifikácie chovu (názov chovu, v prípade malochovodu názov obce a jeho číslo podľa VETPROF a CEHZ)

- súkromný veterinárny lekár pri odbere vzoriek v chove a úradný veterinárny lekár pri odbere vzoriek na bitútku zasielajúci vzorky na vyšetrenie do laboratória je zodpovedný za úplné vyplnenie údajov uvedených v žiadanke na veterinárne laboratórne vyšetrenie KMO a za ich správnosť
- výsledky laboratórnych vyšetrení zasielať RVPS chovu pôvodu ošípaných. ŠVÚ
Zvolen raz mesačne zašle príslušnej RVPS výsledky monitoringu KMO podľa jednotlivých chovov a počtu vykonaných vyšetrení. Regionálny veterinárny lekár na základe predložených výsledkov skontroluje plnenie monitoringu KMO.

Táto úprava monitoringu nadobúda účinnosť dňom 1. 1. 2011

Zdravotné požiadavky pri premiestňovaní ošípaných a produktov živočíšneho pôvodu v súvislosti s ochrannými opatreniami týkajúcich sa klasického moru ošípaných – usmernenie

V súvislosti s rozhodnutím Komisie 2008/855/ES z 3. novembra 2008 týkajúceho sa ochranných opatrení v súvislosti s klasickým morom ošípaných a jeho implementáciou v SR, ŠVPS SR vydáva nasledovné usmernenie

A. Premiestňovanie ošípaných v rámci SR z chovov nachádzajúcich sa v infikovanej oblasti do chovov a na bitúnky v neinfikovanej oblasti

1. Premiestňovanie na jatočné účely – ošípané musia pochádzať z chovu, ktorý plní monitoring KMO podľa plánu VPO na príslušný rok. Ošípané sa premiestňujú na bitúnky priamo za účelom okamžitého zabitia.
2. Premiestňovanie na chov a produkciu - ošípané musia pochádzať z chovu, ktorý plní monitoring KMO podľa plánu VPO na príslušný rok, plemenné zvieratá staršie ako 4 mesiace musia reagovať negatívne na PCR test vykonaný najviac 7 dní pred ich premiestnením v rozsahu na zistenie 5 % prevalencie s 95 % pravdepodobnosťou alebo zvieratá musia reagovať negatívne na sérologický test, ktorý bol vykonaný počas 30 dní v izolácii pred ich zaradením do stáda s predchádzajúcim súhlasom RVPS v mieste určenia; u ošípaných na produkciu – odstaviť musí byť vykonaný PCR test s negatívnym výsledkom najviac 7 dní pred ich premiestnením v rozsahu na zistenie 5 % prevalencie s 95 % pravdepodobnosťou alebo zvieratá musia reagovať negatívne na sérologický test, ktorý bol vykonaný počas 30 dní v izolácii pred ich zaradením do stáda s predchádzajúcim súhlasom RVPS v mieste určenia. Zdravotný certifikát musí byť doplnený nasledovným textom: „Zvieratá pochádzajú z infikovanej oblasti KMO“.

B. Premiestňovanie ošípaných v rámci SR z chovov nachádzajúcich sa v neinfikovanej oblasti a v rámci infikovanej oblasti

1. Premiestňovanie na jatočné účely – ošípané musia pochádzať z chovu, ktorý plní monitoring KMO podľa plánu VPO na príslušný rok. Ošípané sa premiestňujú na bitúnky priamo za účelom okamžitého zabitia.
2. Premiestňovanie na chov a produkciu - ošípané musia pochádzať z chovu, ktorý plní monitoring KMO podľa plánu VPO na príslušný rok, plemenné zvieratá staršie ako 4 mesiace musia reagovať negatívne na sérologický test, ktorý bol vykonaný počas 30 dní v izolácii pred ich zaradením do stáda.

C. Premiestňovanie ošípaných mimo územia SR

1. Premiestňovanie ošípaných z chovov nachádzajúcich sa v infikovanej oblasti je zakázané s výnimkou premiestňovania ošípaných podľa článku 3 rozhodnutia Komisie 2008/855/ES z 3. novembra 2008.
2. Premiestňovanie ošípaných z chovov nachádzajúcich sa v neinfikovanej oblasti - ošípané musia pochádzať z chovu, ktorý plní monitoring KMO podľa plánu VPO na príslušný rok, musí plniť požiadavky pre obchod v rámci EU a do chovu neboli prisunuté žiadne ošípané z infikovaných oblastí 30 dní pred premiestnením uvedených ošípaných. Zdravotný certifikát musí byť doplnený nasledovným textom: „Zvieratá spĺňajú podmienky rozhodnutia Komisie 2008/855/ES z 3. novembra 2008 týkajúceho sa opatrení na kontrolu zdravia zvierat v súvislosti s klasickým morom ošípaných v určitých členských štátoch“.

D. Premiestňovanie spermy ošípaných mimo územia SR

1. Premiestňovanie spermy ošípaných z infikovaných oblastí mimo územia SR je zakázané.
2. Premiestňovanie spermy ošípaných z neinfikovaných oblastí mimo územia SR - sperma musí byť odobratá a spracovaná za účelom umelej inseminácie v inseminačnej stanici schválenej z hľadiska zdravotného stavu zvierat na účely obchodovania v rámci spoločenstva.
Zdravotný certifikát musí byť doplnený nasledovným textom: 'Sperma spĺňa podmienky rozhodnutia Komisie 2008/855/ES z 3.novembra 2008 týkajúceho sa opatrení na kontrolu zdravia zvierat v súvislosti s klasickým morom ošípaných v určitých členských štátoch'.

F. Premiestňovanie embryí a vajíčok ošípaných mimo územia SR

1. Premiestňovanie embryí a vajíčok ošípaných z infikovaných oblastí mimo územia SR je zakázané.
2. Pre premiestňovanie embryí a vajíčok ošípaných z neinfikovaných oblastí mimo územia SR platia podmienky ako pre premiestňovanie ošípaných mimo územia SR
Zdravotný certifikát musí byť doplnený nasledovným textom: 'Embryá / vajíčka spĺňajú podmienky rozhodnutia Komisie 2008/855/ES z 3.novembra 2008 týkajúceho sa opatrení na kontrolu zdravia zvierat v súvislosti s klasickým morom ošípaných v určitých členských štátoch'.

Žiadanka o laboratórne vyšetrenie diviačej zveri

Číslo žiadanky: vystavená dňa: určené do lab. pracoviska:

Odosielateľ:

Regionálna veterinárna a potravinová správa v

tel: fax:

Súkromný veterinárny lekár č. osvedč.:

tel: fax:

Iný:

Číslo identif. značky: 		Majiteľ: okres: organizácia: katastrálne územie -č.: (ÚTJ) názov: poľovný revír:	
<u>Materiál:</u> veková kategória: ☐ diviača ☐ lanštiak ☐ dospelý diviak		poľovný hospodár: strelec, (iný): vzorku odobral: dňa:	
pohlavie: ☐ samec ☐ samica		spôsob platby: ☐ VPO ☐ majiteľ ☐ súkromný vet. lekár iný:	
stav dňa (dátum): ☐ ulovený bez zmien správania ☐ ulovený so zmenami správania ☐ uhynutý, nájdený ☐ živý		<u>Vyplní laboratórne pracovisko</u> dátum prijatia: čas prijatia: spôsob doručenia: ☐ zvoznou linkou ☐ poslom ☐ spešninou ☐ poštou ☐ iný	
zaslané orgány : ☐ mandle ☐ slezina ☐ oblička ☐ srdce ☐ krv ☐ bráničný pilier ☐ lymf.uzliny iné:			
požadované vyšetrenie : ☐ KMO ☐ trichinelóza iné:		centrálny protokol č.:	

Potvrdenie majiteľa: Súhlasím s rozsahom vyšetrenia a uhradím náklady: cena stanovená dohodou.

Bank. spojenie:

IČO – DIČ:

podpis a pečiatka majiteľa

podpis a pečiatka odosielaťa

V dňa Výsledok zašlite: ☐ RVPS ☐ KVL-VL ☐ majiteľ ☐ ŠVPS SR

Poznámka: Žiadanka sa vystavuje osobitne pre vzorky z jedného diviaka.

ŠVPS SR 02-LD-02

príloha č. 7

Príloha k faktúre č.

Užívateľ poľovného revíru:

Počet ulovených laboratórne (virologicky) pozitívnych diviakov:

Dátum ulovenia	Číslo značky	Spôsob odstránenia			Sadzba	Spolu
		kafiléria ¹	zakopanie ²	iné ³		
Spolu:						

Počet ulovených diviakov podľa bodu 5 časť B/ods. 1 písm. f) národného programu na eradikáciu klasického moru ošipaných u diviakov:

Dátum ulovenia	Číslo značky	Spôsob odstránenia			Sadzba	Spolu
		kafiléria ¹	zakopanie ²	iné ³		
Spolu:						

Nájdený uhynutý diviak:

Dátum nájdenia	Počet	Sadzba	Spolu
Spolu:			

¹ kafiléria – priložiť doklad o odobratí (ako prílohu žiadosti)

² zakopanie – priložiť potvrdenie úradného veterinárneho lekára (ako prílohu žiadosti)

³ iné – vypísať a potvrdiť úradným veterinárnym lekárom (ako prílohu žiadosti)

.....
pečiatka a podpis užívateľa PR

MANUÁL PRE ODBER, BALENIE A ZASIELANIE VZORIEK NA VIROLOGICKÉ A SEROLOGICKÉ VYŠETRENIE KMO

Účelom manuálu je zabezpečenie:

- jednotných postupov pre odber, balenie a zasielanie vzoriek na virologické a sérologické vyšetrenie KMO
- odberu vhodných vzoriek na vyšetrenie
- vhodných podmienok na prechodné uskladnenie vzoriek do doručenia na laboratórne pracovisko
- minimálnych požiadaviek bio-bezpečnosti pri manipulácii so vzorkami
- jednotných epizootologických údajov o odobratých vzorkách

Osoby oprávnené na odber vzoriek

Na odber vzoriek je oprávnený:

- úradný veterinárny lekár
- súkromný veterinárny lekár
- vyškolená osoba (veterinárny asistent alebo poľovník vyškolený na odber vzoriek u diviačej zveri)

Miesto odberu vzoriek

Vzorky sa odoberajú:

- v chove
- na bitúnku
- v poľovnom revíri alebo mieste určenom na vyvrhovanie ulovenej diviačej zveri

Materiál potrebný k odberu vzoriek

K odberu vzoriek sú potrebné:

- jednorazové rukavice, nôž, nožničky, kostná píłka, plastový kontajner, plastové nepriepustné vrecká, skúmavka (hemoska), heparín alebo iné antikoagulans, pero píšece na plast, samolepiace štítky na označenie vzorkovníc

Počet odobratých vzoriek

Pri rozhodovaní o počte odobratých vzoriek v chovoch ošípaných treba postupovať podľa „Diagnostickej príručky ustanovujúcej diagnostické postupy, metódy odberu vzoriek a kritériá pre vyhodnocovanie laboratórnych testov na potvrdenie KMO“. U ulovenej diviačej zveri počet odobratých vzoriek stanoví príslušná RVPS v súlade s „Národným programom eradikácie KMO u diviačej zveri“, vydaným ŠVPS SR.

Odber vzoriek sa týka:

- ošípaných a diviakov, ktoré vykazujú príznaky, alebo postmortálne nálezy poukazujúce na KMO a sviňovitých, ktoré boli s nimi v kontakte
- ostatných ošípaných a diviakov, ktoré sa mohli nakaziť vírusom KMO nepriamo krmivom, stelivom, nástrojmi a pomôckami, pohybom kontaminovaných osôb a dopravných prostriedkov
- vybraných ošípaných v rámci monitoringu KMO v chovoch ošípaných
- nájdených uhynutých diviakov
- ulovených diviakov podľa nariadenia RVPS

Materiál vhodný na vyšetrenie

Zasiela sa:

- celý kus do hmotnosti cca 20 kg, ak je to vhodnejšie z dôvodu zabezpečenia bio-bezpečnosti pri manipulácii s uhynutým (utrateným) kusom
- na virologické vyšetrenie z uhynutých, utratených ošipaných alebo zastrelených diviakov sú najvhodnejšie tkanivá mandlí, sleziny a obličiek (obr.5). Okrem toho je možné odobrať dve vzorky z iných lymfatických tkanív, ako sú retro-faryngeálne, príušné, mandibulárne alebo mezenterálne lymfatické uzliny a vzorka z ilea. Ak sa nejedná o zviera podozrivé z nakazenia KMO a ide o vyšetrenie v rámci monitoringu KMO, stačí, ak vo vzorke je aspoň jedno tkanivo z uvedených orgánov, resp. jeho časť o veľkosti vlašského orecha (obr.6). V pokročilom štádiu rozkladu kadáveru je vhodné odobrať na laboratórne vyšetrenie dlhú rúrovitú kosť resp. hrudnú kosť.
- u živých ošipaných, ktoré preukazujú príznaky horúčky alebo iné príznaky ochorenia na KMO sa musia odobrať vzorky nekoagulovanej krvi alebo zrazenej krvi v súlade s pokynom laboratória
- na sérologické vyšetrenie je vhodná odobratá krv od ošipaných, resp. krvná zrazenina zo srdca alebo veľkých dutých ciev u diviakov. Množstvo vzorky pri odbere od živých ošipaných je min.3 cm³. Krvná zrazenina u diviaka musí byť minimálne veľkosti vlašského orecha.

Spôsob odberu vzoriek

Od živých zvierat môže vzorku odobrať len veterinárny lekár alebo veterinárny asistent pod dozorom veterinárneho lekára v súlade s medicínskymi postupmi pri vykonaní tohto úkonu.

U uhynutých, utratených alebo zastrelených zvierat sa odber vykoná nasledovne:

Odber mandlí

Zviera položíme do chrbtovej polohy. Po oboch vnútorných stranách sánky vedieme hlboké rezy od brady až za hrtan (tesne za rozhraním hlavy a krku). Rezy vytvárajú klinovitý tvar (obr.1). Uvoľníme jazyk smerom od brady k hrtanu, až kým sa neobjaví hrtanová príklopka (obr.2, 3). Na konci tvrdého podnebia tesne pred hrtanovou príklopkou sa nachádzajú mandle - dva útvary oválneho tvaru, asi 5mm hrubé, s drobnými jamkami na povrchu (obr.4), ktoré odpreparujeme.

Odber sleziny, obličky a krvnej zrazeniny

Rezom v koži, podkoží a svalovine v strednej línii brucha otvoríme brušnú dutinu. Vyberieme črevá, žalúdok a pečeň a položíme na nepriepustnú podložku. V blízkosti žalúdka nájdeme slezinu – elastický tmavočervený orgán s relatívne ostrými okrajmi jazykovitého tvaru.

Obličky sa nachádzajú v dutine brušnej, pod bedrovými stavcami. Sú fazuľovitého tvaru, na povrchu lesklé, hnedočervenej farby, zvyčajne obrastené tukom. Časť zasielanej obličky musí obsahovať kôrovú aj dreňovú časť.

Rezom cez hrudnú kosť otvoríme dutinu hrudnú. Vyberieme srdce a pľúca. Srdce uchopíme do ľavej ruky v oblasti ušíek (horná časť srdca, kde vyúsťujú ciev) tak, aby hrot srdca smeroval k zápästiu ľavej ruky. Od hornej časti srdca smerom k hrotu vykonáme rez naprieč srdcovými komorami a prepážkou. Vyberieme krvnú zrazeninu zo srdca. Ak sa nedá odobrať z rôznych dôvodov krvná zrazenina zo srdca (je rozstrieľané, príp. vykrvené) krvná zrazenina sa odoberie z veľkých dutých žíl alebo z krvnej zrazeniny, nachádzajúcej sa v telových dutinách. Dbáme pritom, aby nebola znečistená obsahom tráviaceho aparátu.

Balenie odobratého materiálu

Časti odobratých tkanív a krvnej zrazeniny sa vložia do uzatvárateľného kontajnera na odber vzoriek (obr.7) na ktorom je nalepený identifikačný štítok s údajmi o odobratej vzorke (príloha č.I.). Uzavretý kontajner sa vloží do plastového sáčku a sáčok sa uzavrie (obr.8). Obdobne sa zabalí krv, odobratá do skúmaviek, ktoré musia byť označené spôsobom, ktorý umožňuje jednoznačnú identifikáciu zvieraťa z ktorého bola vzorka odobratá.

Údaje o vzorke

Osoba, ktorá vykonala odber vzorky musí k odobratej vzorke priložiť údaje (ak nevypisuje žiadanku na mieste) o mieste odberu (chove, maštali, koterci), dátume odberu, označení zvieraťa, vekovej kategórii, počte zvierat v chove, dôvode odberu, klinických príznakoch, materiáli, ktorý daná vzorka obsahuje.

Ak ide o ulovené diviaky, prichádzajú sa údaje o identifikácii vzorky (číslo značky ulovenej zveri), vekovej kategórii, pohlaví, správaní sa pred zastrelením, obsahu vzorky (zaslaných orgánov), majiteľovi vzorky, okrese, katastrálnom území, kde bol diviak zastrelený (nájdenný uhynutý), poľovnom revíri, poľovnom hospodárovi, strelcovi, kto a kedy odobral vzorku.

Uvedené údaje zapíše úradný veterinárny lekár do žiadanky na laboratórne vyšetrenie. Za správnosť údajov a obsah vzorky zodpovedá úradný veterinárny lekár z príslušnej RVPS.

Prechodné uskladnenie a doručovanie vzorky

Odobraté a zabalené vzorky je potrebné uchovať pri 4 °C a doručiť v čo najkratšom čase od odberu na príslušnú RVPS. Transport vzoriek z RVPS do referenčného laboratória sa zabezpečuje najčastejšie zvoznou linkou ŠVÚ, najneskôr však do 7 dní od odberu vzorky. Vzorky je potrebné uchovať na RVPS a počas transportu do laboratória pri 4 °C. Vzorky nesmú zamrznúť!

RVPS vedie zoznam (resp. uchováva kópie žiadaniek) zaslaných vzoriek.

- Prílohy: I. Identifikačný štítok na označenie kontajnera pre odber vzoriek na vyšetrenie KMO
II.. Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie nákaz v chovoch ošípaných
Postup pri odbere a balení vzoriek na laboratórne vyšetrenie KMO (obr.1 – 8)

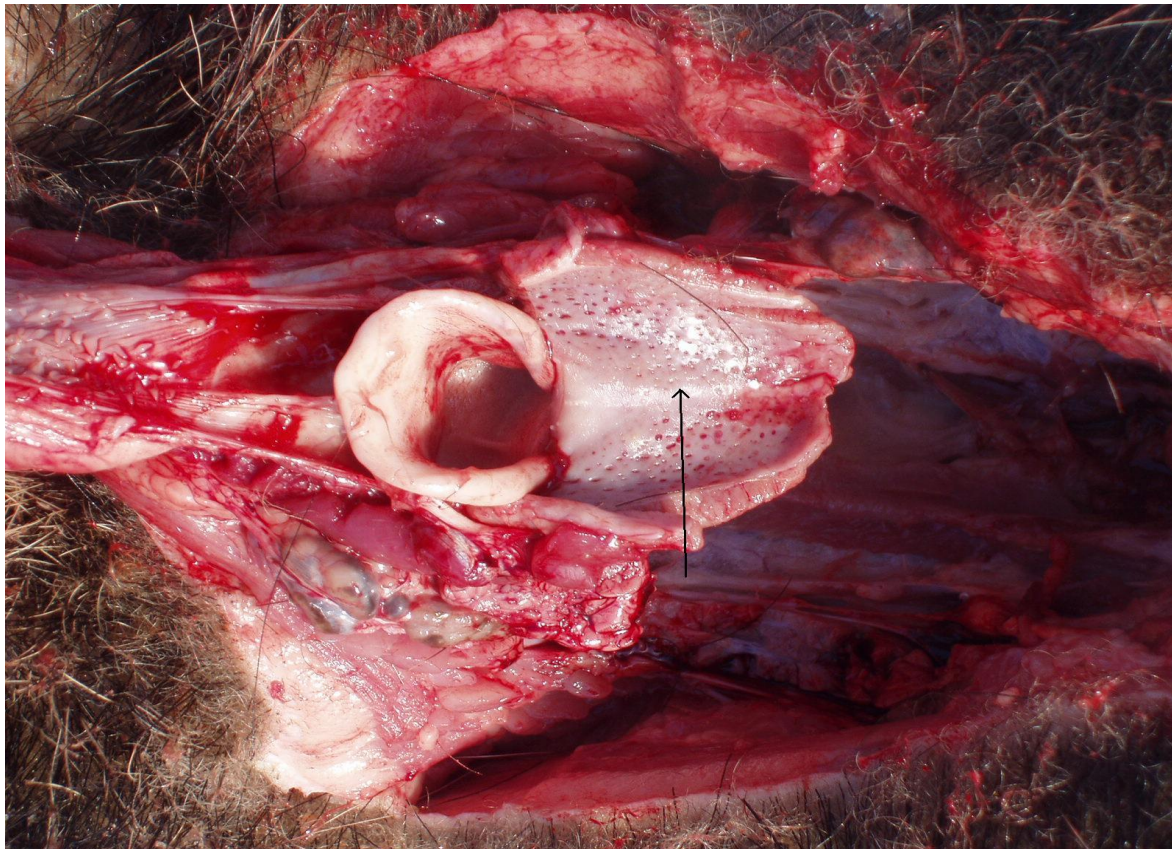
obr. 1 - rez v medzisaničí

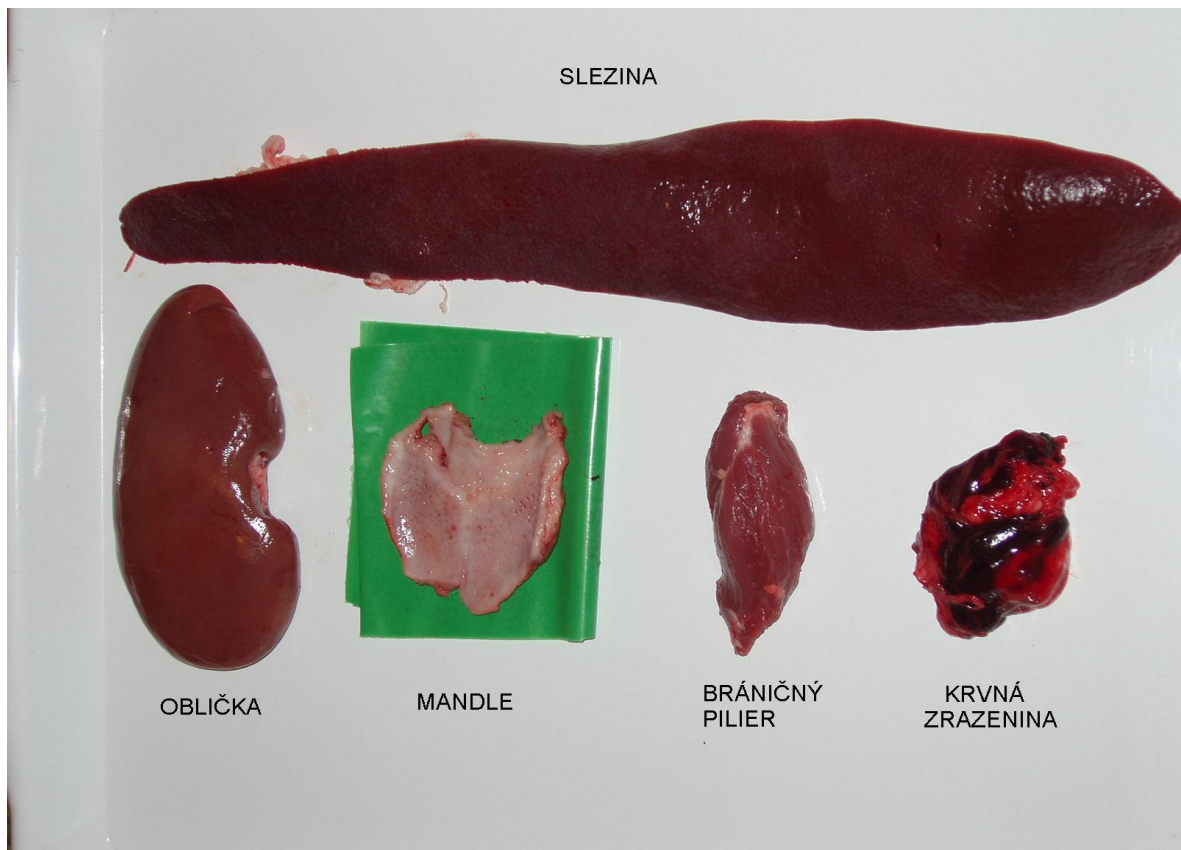
obr. 2 - uvoľnenie jazyka

obr. 3 - mandle na tvrdom podnebí

obr. 4 - mandle oddelené od tvrdého podnebia - detail

**obr. 5 - orgány z ktorých sa odoberajú vzorky na vyšetrenie KMO
- bráničný pilier na vyšetrenie trichinelózy**

obr. 6 - na laboratórne vyšetrenie KMO sú zasielané len časti jednotlivých orgánov

obr. 7 – vkladanie častí jednotlivých tkanív do uzatvárateľného kontajnera

obr. 8 – vzorka s priloženou žiadankou pripravená na odoslanie do laboratória

Vzorka na vyšetrenie KMO

Miesto vzorkovania: *RDP Koš f. Opatovce nad Nitrou*

Č. vzorky: *vz. č.1 orgány+krv z výkrmovej ošípanej z objektu č.2*

Č. objednávky

2	6	9	0	6
---	---	---	---	---

Dátum:

26	09	06
----	----	----

Vzorka na vyšetrenie KMO

Miesto vzorkovania: *PZ Sečianky – Ipeľské Predmostie*

Č. vzorky: *AI61092271*

Č. objednávky

3	8	8	0	6
---	---	---	---	---

Dátum:

3	10	06
---	----	----

Príloha č.II

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Žiadamka na veterinárne laboratórne vyšetrenie nákaz v chovoch ošípaných

Číslo žiadanky: 26/9/06..... dátum vystavenia: 26.9.06..... určené do lab. pracoviska: ŠVU Zvolen.....

Spôsob platby: ☒ VPO ☐ majiteľ ☐ súkromný vet.lekár ☐ iné

Odosielateľ: RVPS *Prievidza*..... E-mail..... tel: 5422247..... fax:

Súkromný vet.lekár *MVDr Neuirth*..... č. osvedč.: 0609..... tel: fax:

Iný:

Majiteľ : Meno: *RDP Koš*..... adresa: *Okružná 784/42*..... PSČ *972 41 Koš*.....
(chovateľ)

IČO DIČ Bank.spojenie

Chov: ☐ ISK ☐ ŠCH ☐ RCH ☒ ÚCH Názov farmy: *Opatovce nad Nitrou*.....
Počet zvierat v chove: *450*..... Kód farmy (VETPROF): *52413*..... Kód farmy podľa CEHZ223996..... okres: *PD*..

Materiál: ☐ kadáver ☒ orgány ☒ krv ☐ iné

Vzorky z vekových kategórií: ☐ ciciak (C) ☐ predvýkrm (PV)
☐ odstávča (O) ☒ výkrm (V) *2 ks kadáver*.....
☐ chov.kanček (K1) ☐ kanec (K2)
☐ chov.prasnička (P1) ☐ prasnica (P2)

Dôvod vyšetrenia:

monitoring ☐ pred presunom ☐ v ochrannom alebo pozorovacom. pásme
☐ kontrola účinnosti vakcinácie
☐ v rámci ozdravovania ☐ iné

karanténa ☐ import - krajina pôvodu dátum začatia karantény
☐ presun vnútroštátny
- chov pôvodu okres dátum začatia karantény

zdravotné problémy ☐ aborty a poruchy reprodukcie ☐ poruchy CNS
☐ respiračné poruchy ☐ kožné zmeny
☐ poruchy tráviaceho traktu ☒ iné *podozrenie na KMO*.....
☐ poruchy pohybového aparátu

Vakcinačné zákroky vykonané na zvieratách, od ktorých pochádza vyšetřovaný materiál:
(uveďte len v prípade, ak môžu ovplyvniť diagnostický test, alebo ak súvisia s uvedeným dôvodom vyšetřenia)

dátum vakcinácie: názov vakcíny:

Požadované vyšetřenie: ☐ pat.anatomické ☐ bakteriologické ☒ virologické
☐ histologické ☐ mykologické ☒ serologické

Potvrdenie majiteľa: Súhlasím s rozsahom vyšetřenia a uhradím náklady: cena stanovená dohodou.

Účtujte: ☐ poštovou poukážkou ☐ faktúrou

podpis a pečiatka majiteľa

podpis a pečiatka odosielateľa

V.....*Prievidzi*..... dňa*26.9.06*..... Výsledok zašlite: ☒ RVPS ☒ súkr.VL ☐ majiteľ ☒ ŠVPS SR

Poznámka: Pre vyplnenie žiadanky pozrite pokyny na druhej strane žiadanky.

ŠVPS SR 02-LD-07-1

Vyplní laboratórne pracovisko:

Číslo centrálného príjmu:

dátum prijatia:26.9.06.....

čas prijatia:18:00.....

spôsob doručenia:

 zvoznou linkou

☒ poslom

 spešninou

 iný

[illegible]

Pokyny na vyplňanie žiadanky:

- vždy uveďte usné čísla, ak nie sú, tak uveďte dočasné označenie
- hrubo orámované časti vyplní ŠVÚ alebo ŠVPÚ

Fotokópia tejto prílohy musí sprevádzať každý výsledok vyšetrenia, ktorý zasiela štátny veterinárny ústav na príslušnú RVPS a žiadateľovi

ŠVPS SR 02-LD-07-1